

03/2013

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTORAPORTEJA

Työeläkekuntoutus vuonna 2012

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

03/2013

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTORAPORTEJA

Työeläkekuntoutus vuonna 2012

Leena Saarnio

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin: 029 411 20

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND

Telephone +358 29 411 20

E-mail: firstname.surname@etk.fi

Helsinki 2013

ISSN-L 1459-3823

ISSN 1798-7466 (verkkojulkaisu)

ABSTRAKTI

Työeläkekuntoutuksen tilastoinnin tarkoituksena on seurata kuntoutuksen kehitystä, toimivuutta ja tuloksellisuutta. Tyypillisiä seurannan mittareita ovat hakemusten-, päätösten-, valitusten, kuntoutujien ja kustannusten kehityksen seuraaminen. Eräistä tietoliikenneongelmista johtuen vuoden 2012 kuntoutusraportti poikkeaa aikaisempien vuosien julkaisuisista. Koska kuntoutusratkaisusta eli myöntö- ja hylkäysprosentteista ei ole saatu luotettavaa tietoa vuodelta 2012, ovat tuoreimmat tiedot osassa 3 vuodelta 2011. Valitusoikeus-osa 3.4 on ajan tasalla.

Vuonna 2012 työeläkekuntoutujia oli 11 138 ja kuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat 93 miljoonaa euroa. Kuntoutusmenoista toimeentulokustannusten osuus oli 81 miljoonaa euroa ja toimenpidekustannusten 12 miljoonaa euroa. Kuntoutujien määrä kasvoi edellisvuodesta muutaman prosentin ja kuntoutuskustannukset 14 prosenttia. Kuntoutusmenot ovat vuodesta 1996 yli kymmenkertaistuneet, reaaliarhassa lähes kahdeksankertaisiksi.

Tyypillinen työeläkekuntoutuja tulee työelämästä ja yksityiseltä sektorilta. Kuntoutujan keski-ikä vuonna 2012 oli 46 vuotta ja diagnoosina oli jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Valtaosalla itse kuntoutuminen toteutui työpaikkakuntoutuksena. Toimeentulon turvaamiseksi maksettiin kuntoutuksen ajalta työelämästä tulevalle kuntoutusavustusta tai kuntoutusrahaa keskimäärin 2 448 euroa kuukaudessa.

Kuntoutuksen tuloksellisuutta arvioitaessa kiinnitetään huomiota lopputulokseen, mihin kuntoutus päättyi, mitä se maksoi ja miten pitkään työelämässä pysytään. Vuonna 2012 päättyi 5 071 kuntoutusohjelmaa ja kuntoutujista kaksi kolmesta (64 prosenttia) palasi takaisin työelämään ja 15 prosenttia siirtyi eläkkeelle. Kuntoutuksen onnistumisen kannalta on merkittävää, että näistä eläkkeelle siirtyneistä lähes puolet (47 prosenttia) siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Viimeisen kymmenen vuoden aikana, vuodesta 2003 lähtien täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuudet ovat pienentyneet 16 prosentista 8 prosenttiin.

Työeläkekuntoutuksessa kuntoutustaustalla, sillä hakeudutaanko kuntoutukseen työn vai eläkkeen kautta, on merkitystä myös onnistuneen kuntoutuksen lopputuloksen kannalta. Vuonna 2012 kuntoutuksensa päätökseen saaneista henkilöistä kolme neljästä (74 prosenttia) tuli työelämästä ja heistä 70 prosenttia myös palasi takaisin töihin. Vastaavasti eläketaustaisista joka toinen palasi työelämään. Kymmenen tilastoseurantavuoden aikana työmarkkinoilta kuntoutukseen tulleista takaisin työelämään palanneiden osuus kasvoi 67 prosentista 70 prosenttiin. Vastaavasti eläketaustaisten töihin palanneiden osuus kasvoi 39 prosentista 49 prosenttiin.

Kuntoutus on onnistunut, jos työssä pysytään riittävän pitkään. Vuonna 2008 kuntoutuksensa päättäneistä taustasta riippumatta yli 70 prosenttia oli työelämässä joko kokopäiväisesti tai työssäkäyvinä eläkeläisinä ja 14 prosenttia työkyvyttömyyseläkkeellä. Kolmen vuoden aikana työssäkäyvien osuus oli pienentynyt noin 10 prosentti yksikköä ja eläkkeelle siirtyneiden kasvanut 5 prosentti yksikköä. Työssäolon pysyvyyteen vaikuttaa paljon muun muassa kuntoutustausta ja kuntoutujan ikä. Eläketaustaiset, vähintään 45 vuotta täyttäneet siirtyvät yleisimmin työkyvyttömyyseläkkeelle kuin työelämästä tulevat ja nuoremmat kuntoutajat.

Työeläkekuntoutuksen taloudellisena tavoitteena on, että kuntoutuksen kokonaiskustannukset jäisivät pienemmiksi kuin vastaavat eläkemenot. Onnistuessaan kuntoutus pienentää eläkemenoja ja näin osaltaan lieventää työeläkemaksujen korotuspaineita. Kun onnistunut kuntoutusohjelma maksoi keskimäärin 20 800 euroa, tarkoittaa tämä sitä, että kuntoutuksen kustannukset on maksettu alle kahdessa vuodessa verrattuna siihen, että henkilö jäisi eläkkeelle. Vuonna 2012 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden laskennallinen eläkekustannus oli 12 400 euroa/vuosi.

LUKIJALLE

Tiedot työeläkekuntoutuksesta julkaistaan Eläketurvakeskuksen kotisivuilla, osoitteessa www.etk.fi.

Työeläkekuntoutus 2012 koskee sekä yksityisen että julkisen sektorin työeläkekuntoutusta. Raportissa tarkastellaan työeläkekuntoutuksen kehitystä aina vuodesta 1992 lähtien. Pääpainon on kuitenkin vuodessa 2012.

Vuonna 2012 työeläkekuntoutukseen ei tehty lakimuutoksia ja viime vuosien muutoksetkin olivat lähinnä säädösten sanamuotojen täsmennyksiä, koskien ansiorajaa. Työeläkekuntoutuksen kannalta merkittävin lähihistorian uudistus toteutui vuonna 2004. Ammatillisesta kuntoutuksesta tuli subjektiivinen oikeus, mikä mahdollisti valitusoikeuden kuntoutuspäätökseen. Vuonna 2005 tulevan ajan oikeuden vaatimus korvattiin ansiorajavaatimuksella. Vuoden 2007 lainmuutos puolestaan laajensi kuntoutuksen valitusoikeuden kaikkiin työeläkekuntoutusta koskeviin päätöksiin ja mm. kuntoutuksen toimenpiteistä poistettiin ammatillisen kuntoutuksen tukemiseksi myönnettävä lääkinnällinen kuntoutus ja kuntoutustutkimus.

Itse kuntoutusprosessi koostuu neljästä vaiheesta: kuntoutuksen hakemisesta, kuntoutusoikeuden ratkaisemisesta, kuntoutuksen toteutuksesta ja tuloksesta.

Tässä raportissa kuntoutuksen hakemisvaihe sisältää tietoa vireille tulleista kuntoutushakemuksista. Kuntoutusoikeuden ratkaisemisessa tarkastellaan kuntoutuspäätöksiä ja valitusoikeutta. Kuntoutuksen toteutusvaiheessa on tietoa kuntoutujien taustasta, lukumääristä, iästä, diagnooseista, kuntoutuksen toimenpiteistä ja kuntoutuskustannuksista. Kuntoutuksen tulos-osio kohdistuu päätyneisiin kuntoutusohjelmiin, kuntoutuksen välittömään tulokseen eli päätyikö kuntoutuja takaisin työelämään vai eläkkeelle. Kuntoutuksen tuloksellisuuteen liittyy myös kustannustehokkuus näkökulma. Päätyneiden kuntoutusohjelmien kustannusten osalta on selvitetty kuntoutuksen hintaa, mitä kuntoutus maksoi, oliko kuntoutus edullisempaa kuin työkyvyttömyyseläke ja missä ajassa kuntoutus maksaisi itsensä takaisin.

Raportin luvut perustuvat työeläkelaitoksilta saatuihin tietoihin ja Eläketurvakeskuksen rekistereihin.

Kuntoutusraportin sisällöstä vastaa Leena Saarnio, jolle julkaisun sisältöä koskevat kyselyt ja muutosehdotukset voi osoittaa. Lukujen tuottamisesta ovat vastanneet Jari Kanisto ja Jukka Lampi.

Sisältö

Abstrakti.....	3
Lukijalle.....	5
1 Työeläkekuntoutus.....	8
1.1 Kuntoutuslait ja lain muutokset	8
1.2 Työeläkekuntoutuksen edellytykset.....	9
1.3 Työeläkekuntoutuksen keinot.....	9
1.4 Toimeentulo kuntoutuksen aikana	10
2 Kuntoutuksen hakeminen	11
2.1 Kuntoutushakemukset	11
3 Kuntoutusoikeuden ratkaiseminen	12
3.1 Kuntoutuspäätökset.....	12
3.2 Myöntö- ja hylkäysprosentit	13
3.3 Hylkäyssyyt.....	17
3.4 Valitusoikeus	18
4 Kuntoutuksen toteutus.....	19
4.1 Kuntoutujat	19
4.2 Kuntoutuspalvelulajit	22
4.3 Kuntoutuspalvelujen käyttöjakauma vuosina 1992–2011 ...	24
4.4 Kuntoutuskustannukset	24
5 Kuntoutuksen tulos.....	26
5.1 Vuosina 2003–2012 päättyneet kuntoutusohjelmat.....	26
5.2 Vuonna 2012 päättyneet kuntoutusohjelmat.....	28
5.3 Kuntoutuksen hinta.....	31
5.4 Vuonna 2008 kuntoutuksensa päättäneiden seuranta	33
6 Yhteenveto vuoden 2012 työeläkekuntoutuksesta.....	35
Taulukoiden kuvaus ja käytetyt käsitteet.....	37
Taulukot	39

TAULUKKOLUETTELO

1. Vuoden 2011 aikana annetut kuntoutuspäätökset	39
2. Vuoden 2012 aikana työeläkekuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset	40
2.1 Vuoden 2012 aikana kuntoutuspalveluja saaneet ja kuntoutuspalvelukulut.....	41
3a. Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutus- kustannukset loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet.....	42
3a.1 Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet.....	43
3b. Vuonna 2012 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutus- kustannukset loppustatuksen mukaan, miehet.....	44
3b.1 Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, miehet.....	45
3c. Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutus- kustannukset loppustatuksen mukaan, naiset.....	46
3c.1 Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, naiset.....	47
4. Vuoden 2012 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sektoreittain.....	48
5. Vuoden 2012 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sairausryhmittäin ja sektoreittain.....	49
6. Vuoden 2012 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset ikäryhmittäin ja sektoreittain	50
7. Vuoden 2012 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset sairausryhmittäin ja sektoreittain	51

1 Työeläkekuntoutus

Työeläkelakien mukainen kuntoutus kohdistuu niihin työikäisiin henkilöihin, joiden työssäolo on vakiintunut. Kuntoutus on luonteeltaan ammatillista ja yksilöllistä. Työeläkekuntoutuksella pyritään ehkäisemään työntekijän tai yrittäjän joutumista työkyvyttömyyseläkkeelle tai ainakin myöhentää sen alkamista. Kuntoutuksen tavoitteena on, että henkilö pystyy sairaudestaan, viastaan tai vammastaan huolimatta jatkamaan työelämässä mahdollisimman pitkään. Pääsyn työeläkekuntoutuksen piiriin säätelee kuntoutuslainsäädäntö. Oikeus työeläkekuntoutukseen edellyttää hakijaltaan aina työkyvyttömyyden uhkaa ja kuntoutuksen on oltava myös tarkoituksenmukaista. Työeläkevakuuttajat vastaavat työeläkekuntoutuksesta ja laitosten kuntoutusasiantuntijat tekevät ratkaisun oikeudesta kuntoutukseen. Kuntoutusoi-
keuden arviointi perustuu aina kokonaisvaltaiseen, yksilökohtaiseen arvioon.

1.1 Kuntoutuslait ja lain muutokset

Koko kuntoutusta koskeva lainsäädäntö uusittiin lokakuussa 1991 voimaantulleilla säädöksillä. Ammatillisen kuntoutuksen tavoitteeksi asetettiin, että henkilö pystyisi jatkamaan työssä pitempään tai palaamaan takaisin työelämään. Kuntoutus oli harkinnanvaraista eikä valitusoikeutta ollut. Työelämästä tulevan kuntoutujan toimeentuloturvaksi säädettiin kuntoutusraha ja yhteistyötä eri kuntouttajatahojen välillä pyrittiin tehostamaan ja selkiyttämään.

Vuoden 1996 lain muutoksessa korostettiin kuntoutuksen ensisijaisuutta. Määräaikaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä tuli kuntoutustuki, johon piti aina liittyä hoito- ja kuntoutussuunnitelma. Osatyökyvyttömyyseläkkeen käyttöä pyrittiin lisäämään. Eläkkeeltä tulevan kuntoutujan toimeentuloa parannettiin. Aktiiviselta kuntoutusajalta maksettu kuntoutuskorotus nostettiin 10 prosentista 33 prosenttiin.

Vuoden 2004 alussa ammatillisesta kuntoutuksesta tuli lakisääteinen työeläke-etuus. Kuntoutuksen hakija sai valitusoikeuden kuntoutusoikeutta koskevaan päätökseen, mutta ei vielä valitusoikeutta kuntoutuksen sisällöstä. Vuoden 2004 kuntoutuslainsäädännön tavoitteena oli varhentaa ammatillisen kuntoutuksen aloittamista. Säännöksillä pyrittiin vaikuttamaan siihen, että yhä useampi henkilö pysyisi työelämässä entistä pitempään, jolloin keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä nousisi ja paine työeläkemaksujen nostamiseen vähenisi.

Vuoden 2005 työeläkeuudistuksesta seurasi muutoksia kuntoutuksen saamisen edellytyksiin ja kuntoutusrahan laskentaan. Tulevan ajan vaatimus korvattiin ansiorajavaatimuksella. Työkyvyttömyyseläkkeen laskenta muuttui, ja näitä muutoksia sovellettiin myös kuntoutusrahan laskentaan. Muutokset astuivat voimaan vuoden 2006 alussa.

Vuoden 2007 alusta lukien yksityisen alan palkansaajia koskevat eläkelait TEL, LEL ja TaEL yhdistettiin yhdeksi laiksi, TyEL:ksi. Uudistuksen yhteydessä kuntoutusta koskeviin säädöksiin ei tehty suuria muutoksia. Merkittävin muutos oli valitusoikeuden laajeneminen kaikkiin työeläkekuntoutusta koskeviin päätöksiin, myös kuntoutuksen sisältöön. Uudistuksen yhteydessä kuntoutuksen keinovalikoimasta poistettiin kuntoutustutkimus ja ammatillisen kuntoutuksen tukemiseksi myönnettävä lääkinnällinen kuntoutus. Tutkimus korvautui selvi-
tyksillä, joita tarvittaessa käytetään ainoastaan kuntoutussuunnitelman laatimiseen, ei kun-

toutusoikeuden arviointiin. Muutoksia tehtiin myös työllistymisen tukemiseksi myönnettävään kuntoutusavustukseen.

Vuoden 2008 aikana kuntoutusta koskeviin säädöksiin ei tehty mainittavia muutoksia. Ansiorajaedellytysten määrittelyä täsmennettiin tapauksissa, joissa kuntoutusta haettiin työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä.

Vuosina 2009–2012 työeläkekuntoutukseen ei tehty lakimuutoksia.

1.2 Työeläkekuntoutuksen edellytykset

Alle 63-vuotiaalla työntekijällä tai yrittäjällä on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi kuntoutusta, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

1. Hakijalla on lääketieteellisesti todettu sairaus, vika, tai vamma, joka aiheuttaa uhan tulla työkyvyttömäksi lähitulevaisuudessa eli noin viidessä vuodessa, jos kuntoutustoimenpiteisiin ei ryhdytä.
2. Hakijan ansioraja vaatimus täyttyy. Henkilölle on kertynyt työansioita vähintään 32 447,22 euroa (vuoden 2012 tasossa) kuntoutuksen hakemista edeltävänä viitenä vuonna. Myös työkyvyttömyyseläkkeellä oleva henkilö voi saada ammatillista kuntoutusta. Työkyvyttömyyseläkkeen saajalta edellytetään, että eläkkeen tulevan ajan ansiot ovat vähintään 32 447,22 euroa.
3. Hakijan työssäolo on vakiintunutta eikä yhteys työelämään ole katkennut ja työeläketurvaa on ansaittu riittävästi. Työhistorian ei tarvitse olla aukoton eikä kokonaistyöajalle ole asetettu mitään ehdotonta kestoa. Hakijalla on jotain ammattipätevyys koulutuksen tai työn kautta.
4. Hakijalla ei ole oikeutta tapaturma- tai liikennevakuutuslain mukaiseen kuntoutukseen.
5. Kuntoutuksen avulla voidaan lykätä työkyvyttömyyseläkkeelle jäämistä tai auttaa jo työkyvyttömyyseläkkeellä oleva takaisin työelämään ja säästää näin eläkemenoja.

Tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa hakijan ikä, koulutus, työkokemus, aikaisempi toiminta, yhteys työelämään, muut sosiaalis-taloudelliset tekijät sekä se johtaako haettu ammatillinen kuntoutus hakijan terveydentilaan sopivassa työssä jatkamiseen. Tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan myös huomioon, lykkääkö ammatillinen kuntoutus hakijan eläkkeelle siirtymistä vai ei.

1.3 Työeläkekuntoutuksen keinot

Ammatillinen kuntoutus on yksilöllistä ja sisällöltään työeläkelaitosten tukema kuntoutus voi olla:

- kuntoutusneuvontaa
- työpaikkakuntoutusta: työkokeilua, työhön valmennusta sopivan työn löytämiseksi
- työhön tai ammattiin johtavaa koulutusta
- tukea yritystoiminnan aloittamiseen tai jatkamiseen (elinkeinotuki)
- kuntoutuksen aiheuttamien tarpeellisten ja välttämättömien kustannusten korvaamista esimerkiksi työssä tarvittavat välineet ja laitteet.

Työeläkejärjestelmän ammatillisen kuntoutuksen lähtökohtana on yhteistyö kuntoutujan työpaikan kanssa. Työkokeilun ja työhön valmennuksen avulla selvitetään työjärjestelyn ja uudelleensijoittumisen mahdollisuudet työpaikalla sekä järjestetään tarvittavaa kurssimuotoista koulutusta. Jos nämä ratkaisut eivät johda terveydentilan kannalta toivottuun tulokseen, voidaan harkita ammatillista uudelleen koulutusta.

1.4 Toimeentulo kuntoutuksen aikana

Kuntoutusajalta maksetaan joko kuntoutusrahaa tai määräaikaista kuntoutustukea korotettuna 33 prosentilla. Lisäksi korvataan kuntoutuksesta aiheutuvia tarpeelliset kustannuksia kuten matkakuluja ja opiskelukustannuksia. Kuntoutusetuudet ovat verotettavaa tuloa ja kulkukorvaukset verottomia.

Kuntoutusraha

Kuntoutusraha on työelämästä suoraan kuntoutukseen lähtevälle maksettu toimeentuloetus. Suuruudeltaan se on työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen määrä korotettuna 33 prosentilla. Kuntoutusrahaa maksetaan vain aktiivisen kuntoutuksen ajalta.

Jos työnantaja maksaa palkan työkokeilun, työhön valmennuksen tai oppisopimuskoulutuksen ajalta, maksetaan kuntoutusraha työnantajalle palkkaa vastaavalta ajalta. Jos palkkaa on kuntoutusrahaa pienempi, maksetaan loppuosa kuntoutusrahasta kuntoutujalle itselleen.

Osakuntoutusraha

Osakuntoutusrahaa maksetaan henkilölle, joka osittain jatkaa ansiotyötä ammatillisen kuntoutuksen rinnalla. Osakuntoutusraha on puolet kuntoutusrahan määrästä.

Kuntoutusavustus

Kuntoutusraha voidaan myöntää harkinnanvaraisena kuntoutusavustuksena. Sitä voidaan maksaa kuntoutussuunnitelman laatimista varten, kuntoutuksen odotusajalta tai kuntoutuksen väliaikojen ajalta, korkeintaan kolmelta kuukaudelta. Yrittäjille (YEL, MYEL) ja kunta-työntekijöille (KuEL) kuntoutusavustus voidaan myöntää työllistymisen tueksi kuntoutuksen jälkeiselle ajalle, jos kuntoutujalla ei ole muuta toimeentuloa.

Kuntoutusavustus on määräaikainen ja työkyvyttömyyseläkkeen suuruinen, eikä siihen lisätä 33 prosentin korotusta. Harkinnanvaraista kuntoutusavustusta ei myönnetä, jos kuntoutuja saa esimerkiksi sairauspäivärahaa tai työttömyyspäivärahaa. Kuntoutusavustus voidaan maksaa myös osa-avustuksena.

Kuntoutustuki

Kuntoutustuki on määräaikainen työkyvyttömyyseläke, joka voidaan myöntää silloin kun sairauspäiväraha-kausi ei ole ollut riittävä työkyvyn palautumiseen ja työkyvyttömyys on

kestänyt tai sen arvioidaan kestävän vähintään vuoden ajan. Kuntoutustuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle on tehty hoito- tai kuntoutussuunnitelma terveydenhuollossa tai työterveyshuollossa.

Kuntoutuskorotus

Kuntoutuskorotus on kuntoutustuen tai työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi myönnettävä korotus, jota maksetaan aktiivisen kuntoutuksen ajalta. Korotus on 33 prosenttia maksettavan eläkkeen määrästä.

Perusmäärältään kuntoutusraha, kuntoutustuki ja työkyvyttömyyseläke kuntoutuskorotuksella ovat samansuuruisia.

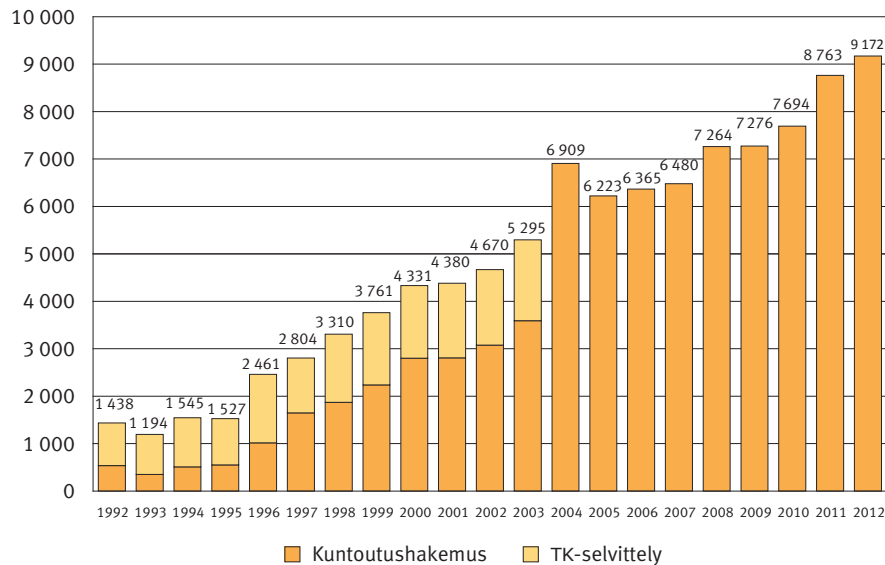
2 Kuntoutuksen hakeminen

Aloite kuntoutukseen voi lähteä työntekijältä itseltään tai työnantajan, työterveyshuollon, terveydenhuollon, työ- ja elinkeinotoimiston tai Kelan kautta. Kuntoutustoimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen kuin henkilö joutuu sairauslomalle. Kansaneläkelaitoksen toimesta kuntoutustarveselvitys on tehtävä viimeistään silloin, kun sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan suorituspäivien lukumäärä ylittää 60 päivää. Tämän selvittelyn yhteydessä Kansaneläkelaitos voi joko lähettää kuntoutustiedustelun työeläkelaitokseen tai ohjata henkilön ottamaan itse yhteyttä työeläkelaitokseen. Jos henkilöllä on vireillä työkyvyttömyyseläkehakemus, on työeläkelaitoksen selvitettävä hakijan kuntoutusmahdollisuudet ennen työkyvyttömyyseläkepäätöstä.

Kuntoutuksen hakemista koskevat samat säännökset kuin eläkkeen hakemistakin. Kuntoutusta haetaan aina sitä varten laadituilla lomakkeilla. Hakemuksen liitteenä tarvitaan aina työterveyslääkärin tai muun hoitavan lääkärin antama B2-lääkärinlausunto jäljellä olevasta työ- ja toimintakyvystä. Usein pyydetään myös työnantajalta kuvausta hakijan työtehtävistä.

2.1 Kuntoutushakemukset

Vuoden 2012 aikana tuli vireille 9 172 kuntoutushakemusta. Kuukausitasolla hakemuksia oli vireillä keskimäärin noin 760 hakemusta/kuukausi. Hakemusmäärät kasvoivat edellisvuodesta 5 prosenttia. Kuntoutusuudistusvuonna 2004, subjektiivinen oikeus kuntoutukseen ja kuntoutuksen saama julkisuus lisäsivät työeläkelaitoksissa hakemusmääriä ja joukkoon mahtui myös tapauksia, jotka eivät kaikilta osin täyttäneet työeläkekuntoutuksen vaatimuksia. Tilastoseurannassa tämä näkyi korkeana hylkäysosuutena. Seurannan alkuajoista, vuodesta 1992 lähtien hakemusmäärät ovat yli kuusinkertaistunut (kuvio 1). Työeläkekuntoutuksen hakemista ovat lainmuutosten ohella edistäneet TELA:n ja Kela:n välinen yhteistyösopimus sekä työeläkelaitosten tehostunut kuntoutustoiminta.

Kuvio 1.*Vireille tulleet kuntoutushakemukset vuosina 1992–2012*

3 Kuntoutusoikeuden ratkaiseminen

Eräiden tietoliikenneongelmien takia vuoden 2012 kuntoutusratkaisuista ei ole luotettavaa tietoa. Ratkaisu- osa sisältää vuoden 2011 tiedot. Valitusoikeus- osassa 3.4 tiedot ovat vuodelta 2012.

Kuntoutuslainsäädäntö säätelee oikeuden työeläkekuntoutukseen. Kuntoutuksen hakijan on täytettävä työeläkekuntoutuksen vaatimukset. Työeläkelaitoksen kuntoutuksen asiantuntijat tutkivat hakijan asiakirjojen perusteella työkyvyttömyyden uhan ja kuntoutustarpeen. Näin varmistetaan, että kuntoutuslainsäädännön asettamat normit, säädökset ja kriteerit täyttyvät hakijan kohdalla. Myönteinen kuntoutuspäätös sisältää aina kuntoutussuunnitelman. Mikäli hakijalla ei ole kuntoutussuunnitelmaa, voidaan hänelle antaa ennakkopäätös, joka on voimassa 9–12 kuukautta. Hyväksyttävä kuntoutussuunnitelma tulee toimittaa päätöksen voimassaoloaikana. Jos kuntoutusta ei katsota aiheelliseksi, on työeläkelaitoksen perusteltava antamansa hylkäyspäätös ja ohjattava hakija selvittämään kuntoutusmahdollisuutensa muista järjestelmistä esimerkiksi Kelasta tai Työ- ja elinkeinohallinnosta. Päätöksestä kuntoutuksenhakijalla on aina oikeus valittaa.

3.1 Kuntoutuspäätökset

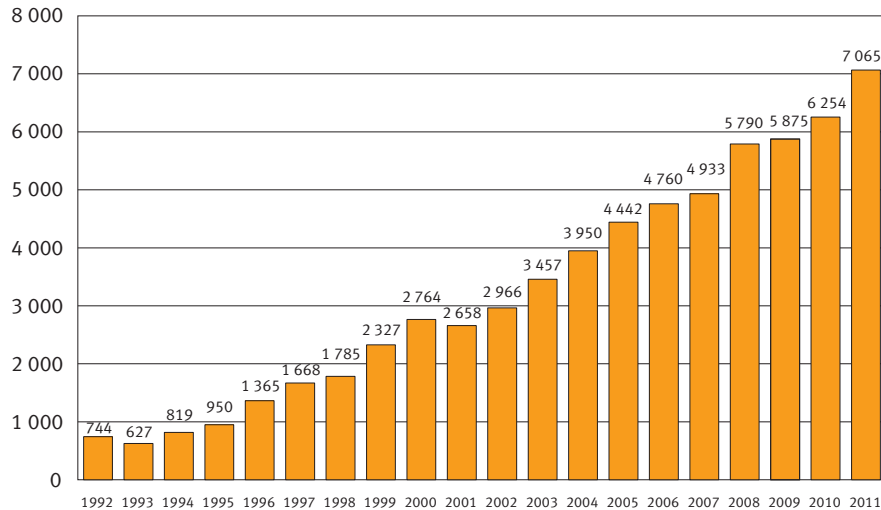
Vuoden 2011 aikana työeläkelaitokset antoivat 8 613 kuntoutuspäätöstä, 13 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kuntoutuspäätöksistä oli myönteisiä 7 065 (82 prosenttia) ja hylkäyksiä 1 548 (18 prosenttia). Kuntoutushakemuksen kokonaiskäsittelyaika vireilletuloleimasta valmiiseen päätökseen kesti keskimäärin 33 päivää, 4 päivää vähemmän kuin edellisvuonna.

Myönteiset kuntoutuspäätökset

Myönteisiä kuntoutuspäätöksiä annettiin 7 065, kasvua edellisvuodesta oli 13 prosenttia (kuvio 2). Tilastoseurannan alkua ajoista lähtien myönteisten päätösten lukumäärä on kasvanut yli yhdeksänkertaiseksi. Vuonna 2011 annetuista myönteisistä kuntoutuspäätöksistä yli puolet (55 prosenttia) oli naisten. Naiset ovat nousseet enemmistöksi vuodesta 2004 lähtien.

Kuvio 2.

Myönteiset kuntoutuspäätökset vuosina 1992–2011

Myönteisen kuntoutuspäätöksen saaneista 72 prosenttia oli työelämässä. Vuoteen 1996 asti myönteisen kuntoutuspäätöksen saaneista yli puolet oli eläketaustaisia. Myönteisten kuntoutuspäätösten lukumäärät kasvoivat kuntoutustaustasta riippumatta edellisvuodesta 13 prosenttia.

3.2 Myöntö- ja hylkäysprosentit

Vuonna 2011 annetuista kuntoutuspäätöksistä 82 prosenttia oli myönteisiä. Kuntoutushakemusten hylkäysprosentti on tilastoseurannan aikana, vuodesta 2004 lähtien laskenut 29 prosentista 18 prosenttiin (taulukko 1), mihin se näyttäisi viime vuosina vakiintuneen. Yhä useampi hakija näyttäisi täyttävän työeläkekuntoutuksen vaatimukset. Taulukon hylkäysprosentteissa eivät ole mukana niin sanotut lainopilliset hylkäykset. Tällaisia lainopillisia hylkäyksiä ovat muun muassa tapaukset, joissa henkilön ansiorajavaatimus ei täyty tai asia kuuluu tapaturma- tai liikennevakuutusjärjestelmän piiriin. Vuonna 2011 lainopillisia hylkäyksiä oli kaikkiaan 106 ja edellisvuonna 140.

Taulukko 1.*Kuntoutusmyöntö- ja hylkäysprosentit vuosina 2004–2011*

Vuosi	Myöntöprosentti	Hylkäysprosentti	Päätösten lukumäärä
2004	71	29	5 569
2005	76	24	5 846
2006	81	19	5 916
2007	82	18	6 023
2008	82	18	7 026
2009	82	18	7 148
2010	82	18	7 652
2011	82	18	8 613

Hylkäysprosentin suuruus vaihtelee sukupuolen, iän, kuntoutustaudin, diagnoosin ja kuntouttajatahon mukaan.

Myönnöt ja hylkäykset sukupuolen ja iän mukaan

Miesten kuntoutushakemuksia hylättiin jonkin verran vähemmän kuin naisten (taulukko 2). Miesten ammattirakenne voi olla yksi syy alhaisempaan hylkäysprosenttiin. Kuntoutusasiakkaina olevat miehet työskentelevät naisia useammin fyysisesti raskaissa ammateissa, joissa esiintyy vaikean asteisia tuki- ja liikuntaelinten sairauksia. Miehet edustavat tässä mielessä niin sanottuja 'selkeämpiä kuntoutusasiakkaita'. Miehillä on usein myös naisia yhtenäisempi työhistoria. Tosin erot hylkäysprosentteissa naisten ja miesten välillä ovat tilastoseurannan aikana kaventuneet.

Taulukko 2.*Kuntoutuspäätökset sukupuolen mukaan vuonna 2011*

Kuntoutuspäätökset	Miehet		Naiset		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	3 158	83	3 907	81	7 065	82
Hylkäyspäätökset	632	17	916	19	1 548	18
Kaikki	3 790	100	4 823	100	8 613	100

Kun harkitaan kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuutta, on iällä merkitystä. Iäkkäämmällä henkilöllä omaan ammattiin liittyvä työkyvyn menettämisen uhka puoltaa enemmän kuntoutusta kuin nuoremmalla. Kuntoutuksenhakijoista 55–64-vuotiaiden hakemuksia hylättiin vähiten. Hylkäysprosentti oli tässä ikäryhmässä 12 prosenttia ja annetuista päätöksistä 19 prosenttia koski tätä ikäluokkaa. Eniten työeläkelaitokset hylkäsivät alle 35-vuotiaiden hakemuksia. Annetuista päätöksistä 15 prosenttia koski tätä ikäluokkaa ja hylkäysprosentti oli 28 prosenttia. Kuntoutuspäätöksistä 40 prosenttia koski 45–54-vuotiaita ja hylkäysprosentti tässä ikäryhmässä oli 16 prosenttia.

Myönnöt ja hylkäykset kuntoutustaustan mukaan

Kuntoutuspäätöksen saaneista 74 prosenttia oli työelämässä. Työssä olevien kuntoutushakemuksia hylättiin suhteessa enemmän kuin eläkkeeltä tulevien. Työelämästä tulevien hylkäysprosentti oli 21 prosenttia ja eläketaustaisten 11 prosenttia (taulukko 3). Ilmeisesti eläketaustaisten hakijoiden joukko on valikoituneempi ja heidän työkyky-/sairaustilanteensa tunnetaan usein paremmin. Lisäksi eläketaustaisella hakijalla uhkaa jäädä pysyvästi työkyvyttömyyseläkkeelle voidaan pitää työtaustaista todellisempänä.

Eläketaustaisilla hylkäysprosentti on viimeisen kuuden vuoden aikana pysynyt 11–10 prosentissa ja työelämästä tulevilla se on vaihdellut 23–20 prosentin välillä.

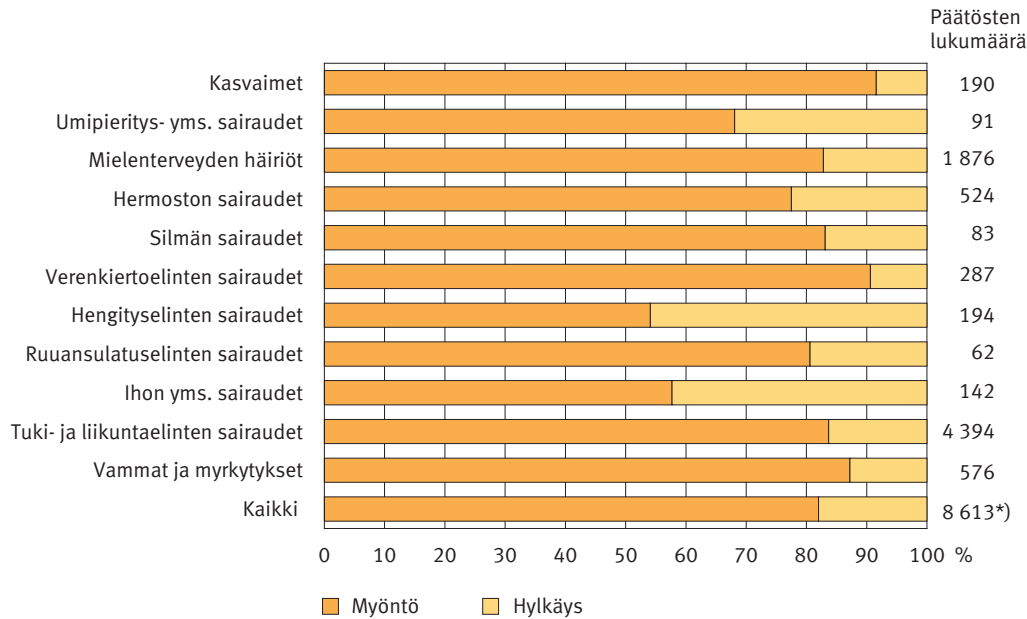
Taulukko 3.

Kuntoutuspäätökset kuntoutustaustan mukaan vuonna 2011

Kuntoutuspäätökset	Työelämässä		Kuntoutustuella		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	5 057	79	2 008	89	7 065	82
Hylkäyspäätökset	1 308	21	240	11	1 548	18
Kaikki	6 365	100	2 248	100	8 613	100

Myönnöt ja hylkäykset diagnoosin mukaan

Kaikista kuntoutuspäätöksen saaneista yli puolella (51 prosenttia) oli taustalla jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus ja 22 prosentilla mielenterveyden häiriö. Kuviossa 3 on tarkasteltu, miten myöntö- ja hylkäysprosentit jakautuivat eri sairausryhmissä. Kuviossa ovat eriteltyinä vain ne diagnoosit, joissa tapauksia oli enemmän kuin 50. Tuki- ja liikuntaelinten sairauksissa hylkäysprosentti oli 16 prosenttia ja mielenterveyden häiriöissä 17 prosenttia. Hakemuksia, joissa oli taustalla jokin hengityselinsairaus tai ihon sairaus, hylättiin suhteessa eniten, yli 40 prosenttia tapauksista hylättiin. Esimerkiksi hengityselinsairaudet, joissa hylkäysprosentti oli 46 prosenttia, ovat usein lääkinällisesti hoidettavissa. Hengityselin ja ihon sairauksien osuus kuntoutuspäätöksistä oli vähäinen, neljän prosentin luokkaa. Vähiten hakemuksia hylättiin kasvaimien sairausryhmässä. Hylkäysprosentti oli 8 prosenttia ja tämän diagnoosin osuus kaikista kuntoutuspäätöksistä oli parin prosentin luokkaa.

Kuvio 3.*Myöntöjen ja hylkäysten osuudet (%) diagnoosin mukaan vuonna 2011*

*) Sisältää 194 päätöstä muista sairausryhmistä.

Myönnöt ja hylkäykset kuntouttajatahon mukaan

Valtaosa annetuista kuntoutuspäätöksistä koski yksityistä sektoria. Julkisen sektorin osuus annetuista kuntoutuspäätöksistä oli 22 prosenttia. Vuonna 2011 sekä yksityisellä että julkisella sektorilla hylkäysprosentti oli yhtä suuri, 18 prosenttia (taulukko 4). Itse kuntoutusjärjestelmä on erilainen riippuen siitä onko kyseessä yksityinen vai julkinen sektori. Yksityisellä sektorilla on monta työeläkekuntoutusta järjestävää työeläkevakuuttajaa ja myös yrittäjien ja työterveyshuollon kenttä on monimuotoisempi. Julkisella puolella työeläkekuntoutuksen toimijana on nykyisin vain yksi eläkelaitos, Keva. Valtion työeläkekuntoutus siirrettiin 1.1.2011 lukien Kevan hoitoon. Keva hoitaa lisäksi myös evankelis-luterilaisen kirkon ja Kelan palveluksessa olevien ammatillista kuntoutusta.

Taulukko 4.*Kuntoutuspäätökset kuntouttajatahon mukaan vuonna 2011*

Kuntoutuspäätökset	Yksityinen sektori		Julkinen sektori		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	5 257	82	1 808	82	7 065	82
Hylkäyspäätökset	1 147	18	401	18	1 548	18
Kaikki	6 404	100	1 909	100	8 613	100

3.3 Hylkäyssyyt

Jos kuntoutuksen hakija on saanut hylkäävän päätöksen, on työeläkelaitoksen perusteltava ratkaisunsa. Mikäli henkilön kuntoutushakemus on hylätty esimerkiksi sillä perusteella, että työkyvyttömyyden uhkaa ei ole, ei eläkelaitoksen perusteluissa oteta kantaa kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuuteen. Jos taas hakijan kohdalla ei täyty työkyvyttömyyden uhan eikä tarkoituksenmukaisuuden vaatimus, on päätös perusteltava molemmilla perusteilla. Työeläkelaitosten käyttämiä hylkäyssyyt ovat:

1. Ei tulevan ajan oikeutta, ansiomäärävaatimus

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa tulevan ajan ansiovaatimus ei täyty tai työskentelyn päättymisestä on jo kulunut pari kolme vuotta, yhteys työelämään voidaan katsoa katkenneen ja hakijaa ei voida pitää työelämään vakiintuneena. Vuoden 2006 alusta lähtien niin sanotun tulevan ajan edellytyksen on korvannut ansiomäärävaatimus.

2. Tapaturma- tai liikennevakuutusyhtiö kuntouttaa

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa kuntoutuksen tarve johtuu työtapaturmasta, ammattitaudista tai liikennevahingosta. Tapaturma- tai liikennevakuutuslaitos on aina ensisijainen ammatillisessa kuntoutuksessa.

3. Ei työkyvyttömyyden uhkaa

Luokkaan kuuluvat esimerkiksi tapaukset, joissa lääketieteelliset löydökset ovat niin vähäisiä, ettei niiden katsota aiheuttavan pidempiaikaista työkyvyttömyyden uhkaa. Uhkaa arvioitaessa otetaan huomioon henkilön toimintakyky ja sen oletettava kehitys lähivuosina.

4. Kuntoutus ei tarkoituksenmukaista

Luokkaan kuuluvat muun muassa tapaukset, joissa henkilöllä on työkyvyttömyyden uhka, mutta sitä ei voida ammatillisella kuntoutuksella vähentää tai henkilöllä on koulutusta tai työkokemusta muilta aloilta ja näin ollen riittävät valmiudet jatkaa työelämässä.

5. Muu syy

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa edelliset syyt eivät ole sopivia. Esimerkiksi henkilön lääkinällinen kuntoutus voi olla vielä kesken ja mahdolliseen ammatilliseen kuntoutukseen otetaan kantaa vasta, kun lääkinällinen kuntoutus on edennyt niin pitkälle, että ammatillinen kuntoutus voidaan aloittaa.

Työkyvyttömyyden uhan puute ja se, ettei kuntoutus ole tarkoituksenmukaista, ovat koko tilastoseurannan ajan olleet yleisimpiä syitä hylätä kuntoutus. Muiden hylkäysperusteiden käyttö on ollut vähäistä.

Vuonna 2011 kaikista hylkäyspäätöksen saaneista 60 prosentilla ei todettu olevan työkyvyttömyyden uhkaa ja 31 prosentilla kuntoutusta ei pidetty tarkoituksenmukaisena. Ylei-

sin syy hylätä työelämästä tulevan kuntoutushakemus oli se, ettei työkyvyttömyyden uhkaa ollut (69 prosenttia). Vastaavasti eläketaustaisella tyypillisin hylkäyssyy oli se, ettei kuntoutusta pidetty tarkoituksenmukaisena (79 prosenttia).

3.4 Valitusoikeus

Kuntoutuksen hakijalla on valitusoikeus kaikista kuntoutusta koskevista päätöksistä. Valitusoikeus koskee päätöksiä hakijan oikeudesta kuntoutukseen, kuntoutuksen sisällöstä (kuntoutussuunnitelma) ja tarkoituksenmukaisuudesta. Myös kuntoutusetuuden myöntämisestä, määrästä, maksuajasta sekä muista kulujen korvaamisista voi valittaa. Muutosta päätökseen voi hakea 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Kuntoutuksen hakija voi valittaa päätöksestä ensin eläkelaitokseen, joka harkintansa mukaan voi oikaista aiemman päätöksensä. Työeläkelaitoksen päätöksestä voidaan valittaa Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja edelleen vakuutusoikeuteen.

Työeläkelaitoksiin tuli vuoden 2012 aikana vireille 324 kuntoutuspäätöstä koskevaa valitusta. Näistä laitokset itse oikaisivat 21 päätöstä (taulukko 5). Valitukset koskivat pääasiassa kuntoutusoikeutta. Työeläkelaitosten päätöksestä valitettiin edelleen Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan.

Taulukko 5.

Työeläkelaitosten käsittelemät kuntoutusvalitukset vuonna 2012

Valitukset ja valituksen syy	Valitusten lukumäärä	Työeläkelaitos muuttanut päätöstä
Käsitellyt valitukset yhteensä	324	21
– kuntoutusoikeutta koskevat	229	14
– sisältöä koskevat	57	4
– muut	38	3

Vuoden 2012 aikana Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan (TELK) tuli 312 kuntoutusvalitusta ja annettiin 306 päätöstä. Työeläkelaitoksen päätöstä muutettiin 36 tapauksessa ja loput valitukset pääosin hylättiin (taulukko 6). Pääsääntöisesti valitukset koskivat kuntoutusoikeutta. Yleisin hylkäyksen syy oli, että henkilöllä ei ollut työkyvyttömyyden uhkaa. Kuntoutusrahasta ja kuntoutuskustannuksista valitettiin vain kahdessa tapauksessa ja nekin hylättiin.

Seuraavaan asteeseen, Vakuutusoikeuteen tuli 48 kuntoutusvalitusta ja annettiin 37 päätöstä. Työeläkelaitoksen päätöstä muutettiin kahdessa tapauksessa.

Taulukko 6.*Kuntoutusvalitukset Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa vuonna 2012*

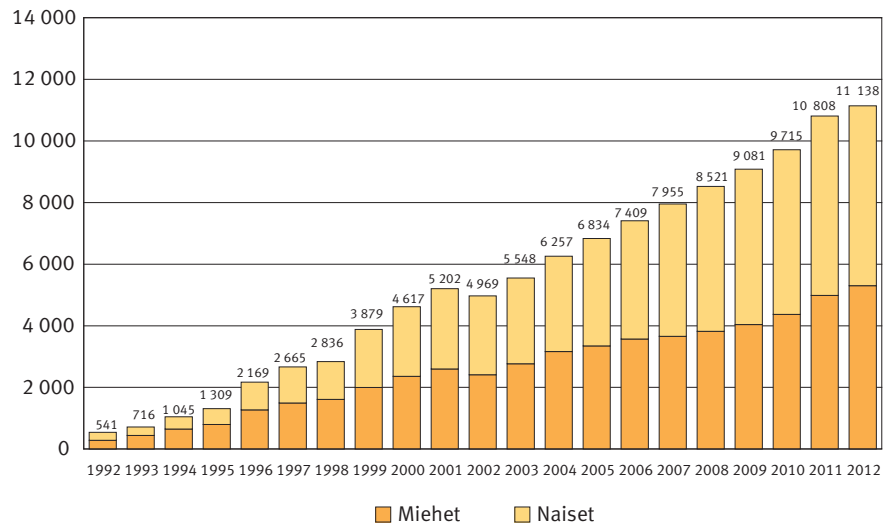
Valituksen syy	Ratkaisujen lukumäärä	Päätöstä muutettu
Kaikki ratkaisut yhteensä	306	36
Kuntoutusoikeus	302	36
– työkyvyttömyyden uhka	210	11
– tarkoituksenmukaisuus	79	18
– edellytykset	13	7
Kuntoutusraha	2	-
Kuntoutuskustannukset	2	-

4 Kuntoutuksen toteutus

Ammatillinen kuntoutus suunnitellaan aina yksilöllisesti kuntoutujan tarpeet, tavoitteet ja mahdollisuudet huomioiden. Kun kuntoutuksen hakija on saanut myönteisen kuntoutuspäätöksen, täytyy hänen toimittaa työeläkelaitokselle sopiva kuntoutussuunnitelma alle vuoden sisällä. Työeläkekuntoutuksen toimenpiteet ovat luonteeltaan ammatillisia. Keskeisiä kuntoutuksen toimenpiteitä ovat muun muassa työkokeilu tai työhön valmennus, elinkeinotuki, kurssit, ammattiin johtava koulutus sekä muiden tarpeellisten kuntoutuskustannusten korvaaminen. Kuntoutuksen lähtökohtana on aina ensin selvittää töiden järjestely omalla työpaikalla tai mahdollisuudet saada töitä muualta. Vasta viimeisenä vaihtoehtona harkitaan uudelleen koulutusta. Tällöin työllistyminen tapahtuu yleensä avoimilla työmarkkinoilla. Usein kuntoutussuunnitelmaan voi kuulua useimpia kuntoutustoimenpiteitä kuten esimerkiksi työkokeilua ja koulutusta.

4.1 Kuntoutujat

Vuoden 2012 aikana työeläkekuntoutuksessa oli 11 138 henkilöä (kuvio 4). Kuntoutujien lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 3 prosenttia. Valtaosa kuntoutujista (73 prosenttia) tuli työelämästä tai oli työttömänä aloittaessaan kuntoutuksen. Kuntoutujista yli puolet (52 prosenttia) oli naisia. Työeläkekuntoutujat tulivat pääosin yksityistä sektorilta (80 prosenttia), miehistä 93 prosenttia ja naisista 68 prosenttia. Erityisesti kunta-ala on naisvaltaista. Kuntasektorilla 82 prosenttia kuntoutujista oli naisia.

Kuvio 4.*Työeläkekuntoutusta saaneet vuosina 1992–2012***Kuntoutuja ja ikä**

Vuonna 2012 työeläkekuntoutujien keski-ikä oli 46 vuotta, naisilla 47 ja miehillä 46 (taulukko 7). Työeläkekuntoutujien keski-ikä on tilastoseurannan alkua ajoista noussut, vuonna 1992 se oli 42 vuotta.

Taulukko 7.*Työeläkekuntoutujien keskiarvoikä vuosina 1992–2012*

Vuosi	Miehet	Naiset	Kaikki
1992	41	42	42
1998	42	43	43
2004	44	46	45
2008	45	47	46
2012	46	47	46

Kaikista kuntoutujista alle 35-vuotiaita oli 13 prosenttia ja yli 54-vuotiaita 18 prosenttia (taulukko 8). Erityisesti 55 vuotta täyttäneiden osuus kuntoutujista on ollut kasvava, sillä vuonna 1992 heidän osuutensa oli vain 1,5 prosenttia.

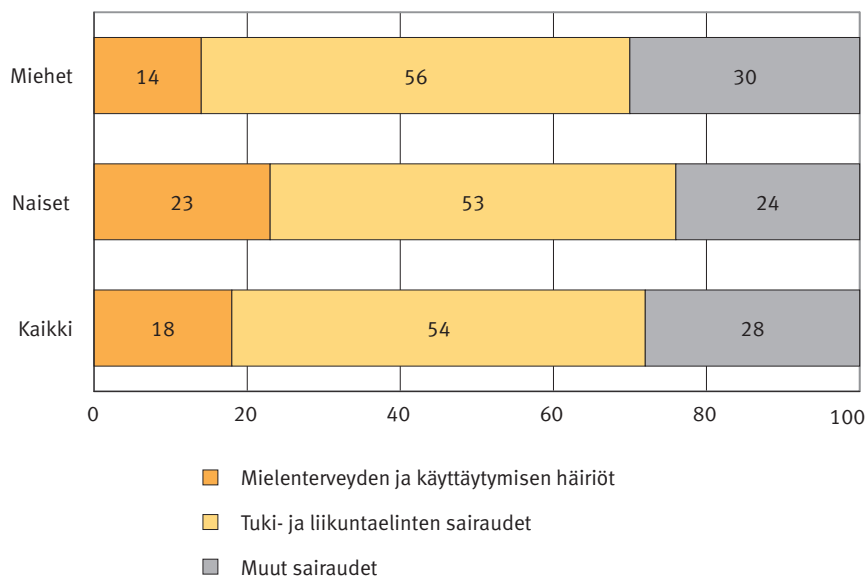
Työeläkekuntoutujien suurin ikäluokka oli 45–54-vuotiaat (40 prosenttia). Taulukossa 8 on tarkasteltu kuntoutujien jakautumista eri ikäryhmiin sukupuolen mukaan. Kaikista kuntoutujista yli puolet oli naisia (52 prosenttia) ja heitä oli suhteellisesti enemmän vanhemmissa ikäryhmissä.

Taulukko 8.*Kuntoutujien osuudet (%) iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2012*

Ikä	Miehet (N= 5 300)	Naiset (N= 5 838)	Kaikki (N= 11 138)
alle 35	15	12	13
35–44	29	28	29
45–54	40	41	40
55–64	16	19	18
Kaikki	100	100	100

Kuntoutuja ja diagnoosi

Työeläkekuntoutujalla on aina taustalla jokin lääketieteellisesti todettu sairaus, vika tai vamma, joka aiheuttaa riskin joutua lähitulevaisuudessa työkyvyttömyyseläkkeelle. Yli puolella kuntoutujista (54 prosenttia) oli diagnoosina tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Joka kuudennella kuntoutujalla oli sairautena mielenterveyden- ja käyttäytymisen häiriö, naisista lähes joka neljännellä ja miehistä joka seitsemännellä. Miehillä esiintyi jonkin verran enemmän tuki- ja liikuntaelinten sairauksia ja muita sairauksia (kuvio 5).

Kuvio 5.*Kuntoutujan taustalla oleva diagnoosi sukupuolen mukaan vuonna 2012*

Työ- ja eläketaustaiset kuntoutujat sekä työkyvyttömyyseläkkeensaajat (voimassa olevat) eroavat toisistaan taustalla olevan diagnoosin suhteen. Kuntoutujilla painottuvat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ja työkyvyttömyyseläkkeensaajilla mielenterveyden häiriöt. Vuonna 2012 työkyvyttömyyseläkkeensaajista 39 prosentilla oli taustalla jokin mielenterveyden häiriö ja 29 prosentilla tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Eläketaustaisista kuntoutujista 26 prosentilla oli mielenterveysongelmia ja 46 prosentilla tuki- ja liikuntaelinten sairauksia. Vastaavasti työelämästä tulevien kuntoutujien sairaudet painottuivat vahvasti tuki- ja liikuntaelinten sairauksiin (57 prosenttia) ja 16 prosentilla oli taustalla mielenterveysongelmia.

4.2 Kuntoutuspalvelulajit

Vuonna 2012 kuntoutujista 9 049 henkilöä eli 81 prosenttia sai jotain ammatillisen kuntoutuksen toimenpidettä. Joka neljännen kuntoutujan (2 658 henkilöä) kuntoutusohjelma koostui useammasta kuin yhdestä palvelulajista. Työkokeilu ja koulutus on yksi käytetyimmistä yhdistelmistä.

Taulukko 9.

Kuntoutuspalveluiden jakautuminen (%) eri ikäryhmissä vuonna 2012

Ikä	Selvitys N= 2 801	Työpaikka- kuntoutus N= 4 668	Koulutus N= 3 636	Muu N= 602	Kaikki kuntoutus- palvelut lkm
alle 35	18	31	45	6	100 (1 588)
35–44	22	34	39	5	100 (3 539)
45–54	27	40	28	5	100 (4 772)
55–64	25	58	12	5	100 (1 808)
Kaikki	24	40	31	5	100 (11 707)

Työpaikkakuntoutus

Työpaikkakuntoutus voi olla pitkän sairasloman jälkeen muutaman kuukauden työkokeilua joko entiseen työhön tai työnkuvan muuttamiseen. Työkokeilu voidaan järjestää myös uudelleen koulutuksen jälkeen työelämän paluun tukemiseksi. Tarvittaessa työkokeilu voi jatkua työhön valmennuksena. Työhönvalmennus on työkokeilua pidempiaikaista perehdyttämistä työhön. Käytännössä työhönvalmennus kestää 6–18 kuukautta.

Työpaikkakuntoutus on kuntoutustoimenpiteistä käytetyin (taulukko 9) ja kustannuksiltaan edullisin (taulukko 10). Vuonna 2012 työpaikkakuntoutujia oli kaikkiaan 4 668 eli 40 prosenttia kuntoutujista. Työpaikkakuntoutujien keski-ikä oli 48 vuotta. Kuntoutustoimenpiteistä se on ainoa, jossa miehet ovat olleet vähemmistönä tilastoseurannan alusta, vuodesta 1992 lähtien. Sen kustannukset, ilman toimeentulokorvausta, vuonna 2012 olivat 1,4 milj. euroa ja keskimääräinen kustannus 307 euroa (taulukko 10). Työpaikalla kuntoutusta saaneiden lukumäärät laskivat edellisvuodesta 6 prosenttia ja kustannukset nousivat 18 prosenttia. Työkokeilun ja työhönvalmennuksen osuus kuntoutuspalveluiden kokonaiskustannuksista oli 12 prosenttia. Työpaikkakuntoutuksen kokonaiskustannukset sisältäen myös toimeentulokorvauksen olivat noin 20 milj. euroa ja keskimääräinen kustannus oli 4 256 euroa vuodessa.

Koulutus

Jos työpaikkakuntoutuksen toimet eivät riitä, on ammatillinen koulutus yksi vaihtoehto. Koulutus voi olla lyhytaikaista, kurssimuotoista lisäkoulutusta tai pidempikestoista uudelleen koulutusta. Tarkasteluvuonna 31 prosenttia eli 3 636 henkilöä sai työhön tai ammattiin tähtäävää koulutusta. Koulutusta saaneista 52 prosenttia oli miehiä. Koulutus oli yleistä alle

35- ja 35–44-vuotiaiden (taulukko 9) kuntouttamisessa. Koulutusta saaneiden keski-ikä oli 43 vuotta. Joka kolmas työelämästä ja lähes joka neljäs eläketaustainen kuntoutuja sai jonkinasteista koulutusta. Koulutuksen kustannukset, ilman toimeentulokorvausta olivat 5 milj. euroa ja keskimääräinen koulutuskulu oli 1 391 euroa (taulukko 10). Koulutuksessa olleiden henkilöiden lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 7 prosenttia ja kustannukset 9 prosenttia. Koulutuskustannusten osuus kuntoutuspalveluiden kokonaiskustannuksista oli 41 prosenttia. Koulutuksen kokonaiskustannukset toimeentulokorvauksineen olivat 54 milj. euroa ja keskimääräinen vuosikustannus oli 14 870 euroa.

Selvitys

Kuntoutussuunnitelman valmistelussa hakija voi käyttää apuna tutkimustyyppisiä selvityksiä. Tällöin on kyse toimeksiantopalvelusta, ostetuista kuntoutuspalveluista. Toimeksianto voi olla esim. ammatinvalintapsykologin resurssiselvitys. Kuntoutustarpeen arvioimiseen tähtääviä selvityksiä työeläkelaitokset eivät kustanna. Joka neljäs kuntoutuja tarvitsi kuntoutussuunnitelman valmistelussa selvityksiä ja miehet käyttivät niitä hieman naisia enemmän. Selvitysten kohderyhmän keski-ikä oli 47 vuotta ja käyttö painottui työelämästä tuleviin (66 prosenttia) kuntoutussuunnitelman laatimiseen (taulukko 9). Selvityskulut, ilman toimeentulokorvausta, olivat 4,6 milj. euroa ja keskimääräinen kustannus oli 1 658 euroa (taulukko 10). Selvitysten käyttö oli edellisvuoden tasolla ja kustannukset kasvoivat 22 prosenttia. Selvityskulujen osuus kuntoutuspalvelujen kokonaiskustannuksista olivat 38 prosenttia. Kokonaiskustannukset toimeentulokorvaus mukaan luettuna olivat 5,9 milj. euroa ja keskimääräinen vuosikustannus/henkilö oli 2 127 euroa.

Muu kuntoutus

Työkykyä tukevaa muuta kuntoutusta, käsittäen lähinnä ammattitoimintaa tukevia apuvälineitä ja – laitteita tai elinkeinotukea eli lainaa yritystoimintaan tai avustusta laitehankintaan, sai 602 henkilöä eli 5 prosenttia kuntoutujista. Erityisesti maatalousyrittäjien kuntoutus painottuu tähän ns. apuväline- ja -laitekuntoutukseen. Kuntoutujista lähes 60 prosenttia oli miehiä. Muuta kuntoutusta saaneita esiintyi tasaisesti kaikissa ikäluokissa, keski-ikä oli 46 vuotta (taulukko 9) ja käyttö painottui työelämästä tuleviin. Kustannukset, ilman toimeentulokorvausta olivat 1,2 milj. euroa ja keskimääräinen kustannus oli 2 017 euroa (taulukko 10). Työkykyä tukevaa muuta kuntoutusta saaneiden lukumäärät laskivat edellisvuodesta 4 prosenttia ja kustannukset nousivat 9 prosenttia. Muun kuntoutuksen osuus kuntoutuksen kokonaispalvelukuluista oli 9 prosenttia. Kokonaiskustannukset toimeentulokorvauksineen olivat 1,3 milj. euroa eli vuosikustannus/henkilö oli 2 130 euroa.

Taulukko 10.*Keskimääräiset kuntoutuspalvelukulut (€) vuonna 2012*)*

Ikä	Selvitys	Työpaikka-kuntoutus	Koulutus	Muu kuntoutus	Kaikki
alle 35	1 801	310	1 460	1 952	1 521
35–44	1 722	359	1 346	2 063	1 474
45–54	1 621	304	1 412	2 058	1 391
55–64	1 563	252	1 324	1 863	965
Kaikki	1 658	307	1 563	2 017	1 365

*) Taulukko ei sisällä toimeentulokorvauksia.

4.3 Kuntoutuspalvelujen käyttöjakauma vuosina 1992–2011

Työelämään tähtäävistä kuntoutustoimenpiteistä ammatillinen koulutus oli vielä 2000 luvun alussa yleisin kuntoutuksen muoto. Vuonna 1992 yli puolet koulutettiin uuteen työhön tai ammattiin. Työpaikkakuntoutuksen yleisempi käyttö lähti liikkeelle vuodesta 2002 ja vuodesta 2006 työpaikkakuntoutus on ollut käytetyin kuntoutusmuoto. Työpaikkakuntoutus on edullinen ja nopea keino palauttaa esim. pitkältä sairauslomalta palaava työntekijä joko entiseen tai terveydentilalleen sopivaan työhön. Koulutuksen rooli on toki edelleen tärkeä silloin, kun työpaikkakuntoutuksen keinot eivät riitä. Erilaisten selvitysten käyttö kuntoutussuunnitelman valmistelussa pysyivät tilastointivuonna edellisvuoden tasossa. Taulukossa 11 on tarkasteltu, miten eri kuntoutuspalvelulajeja käytettiin ajalla 1992–2012.

Taulukko 11.*Kuntoutuspalveluiden käyttöjakauma (%) vuosina 1992–2012*

Vuosi	Selvitys	Työpaikka-kuntoutus	Koulutus	Muu Kuntoutus	Kaikki lkm
1992	20	23	53	4	565
2002	19	32	47	2	5 061
2004	19	36	41	4	6 716
2006	17	43	35	5	7 924
2008	18	46	32	4	8 711
2010	22	44	29	5	10 691
2011	23	44	28	5	12 088
2012	24	40	31	5	11 707

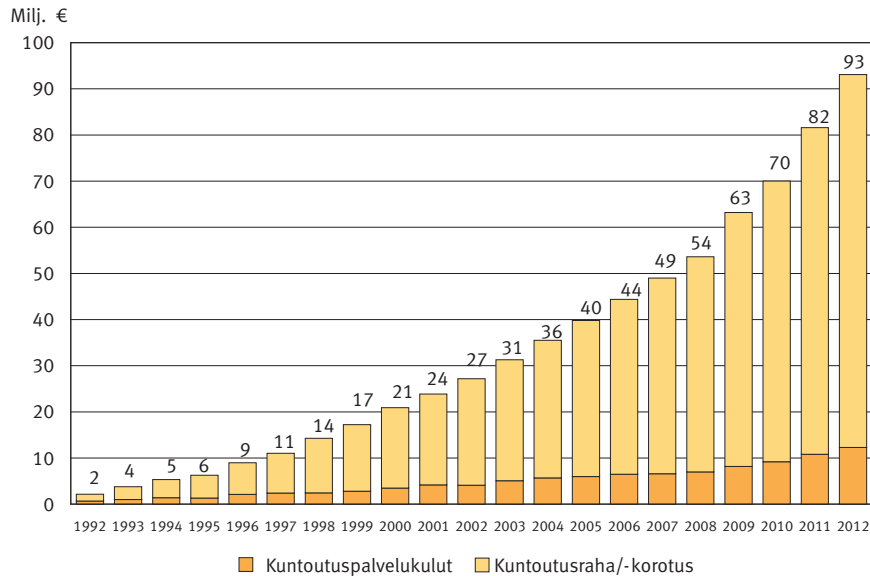
4.4 Kuntoutuskustannukset

Kuntoutuksen kokonaiskustannukset muodostuvat kuntoutusajan toimeentulokorvauksesta (kuntoutusavustus, kuntoutusraha/-korotus) ja kuntoutuspalvelukuluista. Tilastovuonna kuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat 93 milj. euroa. Kuntoutusaikaisen toimeentulo-

korvauksen osuus kustannuksista oli 81 milj. euroa ja palvelukulujen osuus oli 12 milj. euroa. Kuntoutuksen kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta 14 prosenttia. (kuvio 6 ja taulukko 12).

Kuvio 6.

Kuntoutuskustannukset vuosina 1992–2012

Naisten ja miesten välillä oli eroa kuntoutuskuluissa. Miesten kokonaiskustannukset vuonna 2012 olivat 54 milj. euroa ja naisten noin 40 milj. euroa. Ero johtuu lähinnä miesten paremmasta palkkatasosta ja tämä miespainotteinen suhde on säilynyt koko tilastoseurannan ajan.

Vuonna 2012 maksettiin 9 168 kuntoutujalle (82 prosenttia) kuntoutuksen ajalta toimeentulokorvausta. Keskimääräinen kuntoutusavustus, -raha tai kuntoutuskorotus oli suuruudeltaan 2 196 euroa kuukaudessa, miehillä 2 512 euroa ja naisilla 1 919 euroa.

Sairausryhmittäin tarkasteltuna kuntoutusaikaiset toimeentulokorvaukset olivat suurimmat tuki- ja liikuntaelinten sairauksien luokassa, 47 milj. euroa. Kuntoutujista yli puolella oli diagnoosina tuki- ja liikuntaelinten sairaus ja keskimääräinen toimeentulokorvaus tässä sairausryhmässä oli 2 211 € kuukaudessa. Joka viidennellä kuntoutujalla oli diagnoosina mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriö. Toimeentulokustannukset tässä sairausryhmässä olivat 11 milj. euroa ja kuukaudessa maksettiin keskimäärin 2 116 € toimeentulokorvausta. Mielenterveyskuntoutujien lukumäärät laskivat edellisvuodesta pari prosenttia ja kuntoutujien, joiden taustalla tuki- ja liikuntaelinten sairaus, osuus kasvoi 6 prosenttia.

Taulukossa 12 on tarkasteltu, miten kuntoutuskulut jakaantuivat vuonna 2012 eri ikäryhmissä ja mikä oli keskimääräinen kuntoutuskulu. Vuonna 2012 kuntoutuksen kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta 14 prosenttia. Ikäryhmittäin tarkasteltuna kuntoutuskulut kasvoivat edellisvuodesta eniten alle 35-vuotiailla. Keskimääräiset kuntoutuskulut olivat tässä ikäryhmässä korkeimmat ja yleisin kuntoutustoimenpide oli koulutus. Kuntoutujista alle 35-vuotiaita oli 13 prosenttia.

Vanhimmassa ikäryhmässä keskimääräiset kuntoutuskulut /henkilö olivat pienimmät. Kuntoutus tapahtui tässä ikäryhmässä ilmeisesti pienin kustannuksin työpaikalla. Yli 54-vuotiaiden osuus kuntoutujista oli 18 prosenttia.

Taulukko 12.

Kuntoutuskustannukset ikäryhmittäin vuonna 2012

Ikä	Palvelukulut		Kuntoutusajan toimeentulo		Kokonaiskustannukset Milj. €	Keskimääräiset kuntoutuskulut €
	Milj. €	% kokonaiskustannuksista	Milj. €	% kokonaiskustannuksista		
alle 35	2	12	13	88	15	10 359
35–44	4	13	28	87	32	9 937
45–54	5	15	30	85	35	7 775
55–64	1	13	10	87	11	5 669
Kaikki	12	13	81	87	93	8 368

5 Kuntoutuksen tulos

Ammatillisen kuntoutuksen ensisijainen tarkoitus on työkyvyn ylläpito, työelämässä pysyminen tai sinne palaaminen. Työeläkekuntoutuksen taloudellisena tavoitteena on saavuttaa säästöjä eläkemenoissa. Kuntoutusta voidaan pitää taloudellisesti onnistuneena, jos kuntoutuskulut ovat pienemmät kuin laskennalliset eläkemenot.

Onnistuneesta kuntoutuksesta on hyötyä sekä työntekijälle että työnantajalle. Jos kuntoutus onnistuu niin, että työkyvyttömyyseläke voidaan estää tai siirtää myöhemmäksi, pienentää se suoraan tai välillisesti yrityksen työeläkemaksua. Kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset ovat kuitenkin vain murto-osa työkyvyttömyyseläkkeen kustannuksista. Pienemmän yrityksen maksuun kuntoutuksen tai työkyvyttömyyseläkkeen kustannukset eivät vaikuta suoraan, mutta eläkkeen lykkäytyminen säästää koko eläkejärjestelmän kustannuksia ja siten pienentää eläkemaksujen korotuspainetta. Myös osatyökyvyttömyyseläke on edullisempi vaihtoehto kuin henkilön jääminen kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle.

5.1 Vuosina 2003–2012 päättyneet kuntoutusohjelmat

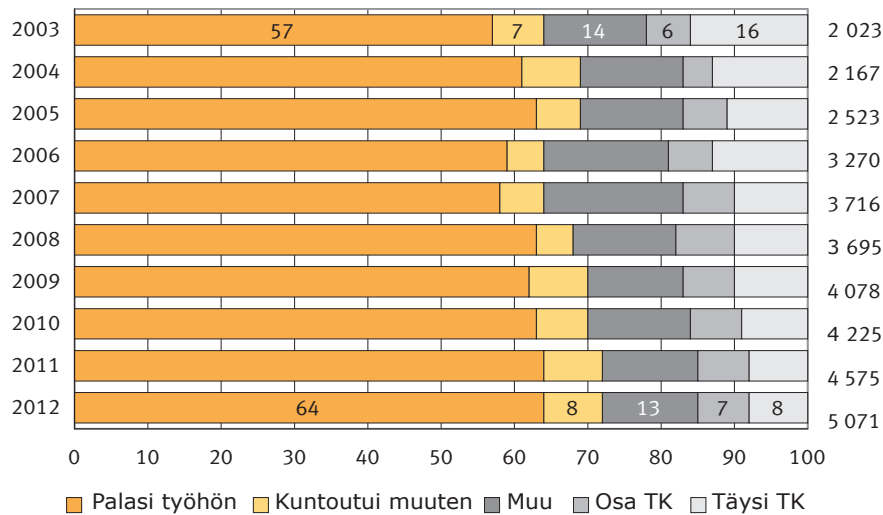
VViimeisen kymmenen vuoden aikana yhä useampi kuntoutuksensa päättäneistä palasi takaisin työelämään. Ajalla 2003–2012 töihin palanneiden osuus kasvoi 57 prosentista 64 prosenttiin. Vastaavasti täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus pienentyi 16 prosentista 8 prosenttiin. Vuonna 1992, jolloin työeläkekuntoutuksen kehitystä alettiin tilastojen muodossa seurata, kuntoutujista 42 prosenttia palasi töihin ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle 32 prosenttia.

Yksi selitys työeläkekuntoutettavien hyvään työhönsijoittumiseen on se, että suurimmalla osalla on työpaikka valmiina mihin palata. Kehitys osoittaa myös, että potentiaalisten kuntoutujien valinta kuntoutusohjelmiin näyttää onnistuneen entistä paremmin. Onnistuakseen kuntoutus vaatii myös kuntoutujalta itseltään aina sitoutumista ja aktiivista otetta itse kuntoutusprosessiin.

Kuviossa 7 on tarkasteltu kymmenen vuoden aikana päättyneiden kuntoutusohjelmien välitöntä tulosta. Tulokset perustuvat työeläkelaitoksilta saatuihin tietoihin, ei rekisteritietoihin. Luvuissa eivät ole mukana tapaukset, joissa tehtiin vain selvitys ja itse kuntoutusprosessi päättyi tähän. Myöskään ns. ”rauetetut tapaukset” eli tapaukset, jotka myönteisestä päätöksestä huolimatta eivät johtaneet kuntoutukseen, eivät ole luvuissa mukana.

Kuvio 7.

Vuosina 2003–2012 päättyneet kuntoutusohjelmat*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

Kuntoutustaustalla on merkitystä kuntoutuksen lopputulokseen (kuvio 8). Työelämästä tullut kuntoutuja palaa kuntoutuksen päättyessä eläketaustaista yleisimmin takaisin töihin. Vuonna 2003 henkilöistä, jotka olivat työelämässä aloittaessaan kuntoutukseen, 67 prosenttia palasi takaisin töihin ja 7 prosenttia työkyvyttömyyseläkkeelle. Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneistä 70 prosenttia oli kuntoutuksen jälkeen työssä. Kymmenen vuoden ajan täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus on pysynyt varsin vakaana, lähellä 5 prosenttia.

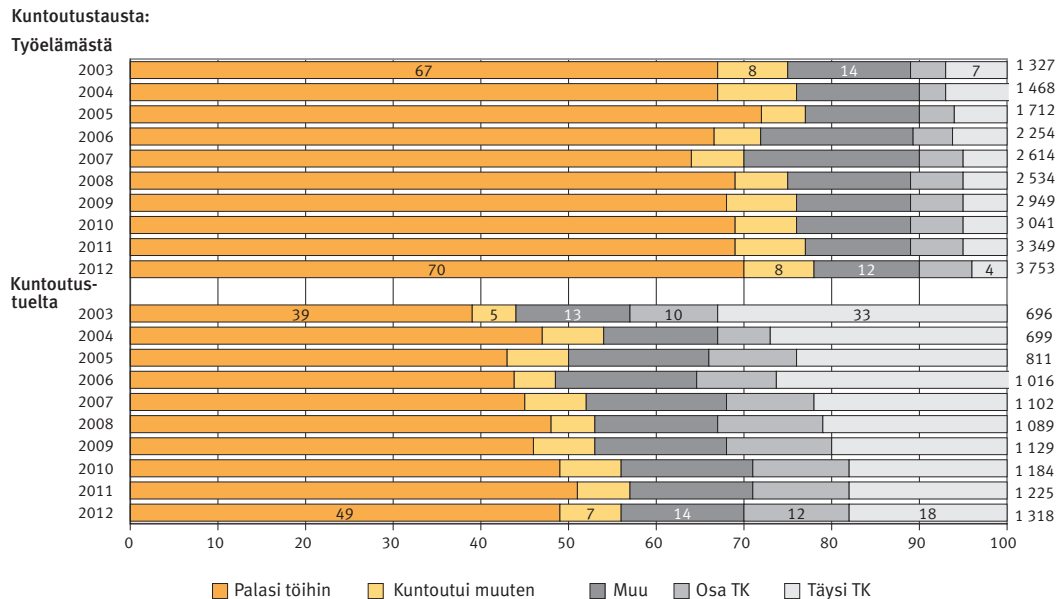
Merkittävää kuitenkin on, että koko tilastoseurannan ajan eläketaustaisista kuntoutujista yhä useampi palaa takaisin työelämäänsä. Vuonna 2003 eläketaustaisista 39 prosenttia palasi takaisin töihin ja vuonna 2012 lähes puolet. Kuntoutujista yhä pienempi osa siirtyi eläkkeelle. Vuonna 2003 eläketaustaisista 33 prosenttia siirtyi täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle ja vuonna 2012 enää 18 prosenttia.

Vuonna 1992 työelämästä tulevista kuntoutujista 53 prosenttia palasi takaisin töihin ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 9 prosenttia. Vastaavasti eläketaustaisista 34 prosenttia siirtyi työelämään ja 32 prosenttia täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle.

Kuviossa 8 on tarkasteltu kymmenen vuoden ajalta miten kuntoutustaustan merkitys näkyi kuntoutuksen välittömässä tuloksessa.

Kuvio 8.

Vuosina 2003–2012 päättyneet kuntoutusohjelmat*)

5.2 Vuonna 2012 päättyneet kuntoutusohjelmat

Vuoden 2012 aikana päättyi kaikkiaan 5 471 kuntoutus- ja kuntoutusselvitysohjelmaa 5 358 henkilöltä. Varsinaisia kuntoutusohjelmia, joissa eivät ole mukana 'tehtiin vain selvitys-tapaukset', päättyi 5 071 ja 11 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kuntoutuksensa päättäneet olivat iältään keskimäärin 48-vuotiaita ja valtaosa (74 prosenttia) oli työelämässä tai työttömänä aloittaessaan kuntoutuksen. Kuntoutusohjelman päätökseen saaneista reilusti yli puolet oli naisia (56 prosenttia).

Ohjelmia, joissa tehtiin vain selvitys, päättyi tilastovuonna 400. Näitä ohjelmia ei ole laskettu päättyneisiin kuntoutusohjelmiin, koska tapaukset eivät johtaneet varsinaisen kuntoutusohjelman käynnistämiseen. 'Tehtiin vain selvitys-tapausten' osuus vuoden 2012 päättyneistä ohjelmista oli 7 prosenttia. Työelämästä 6 prosentille ja kuntoutustuolta 11 prosentille kuntoutukseen tulevista oli tehty vain selvitys ja itse kuntoutusprosessi päättyi tähän.

Kaikista kuntoutusohjelmansa päättäneistä 64 prosenttia palasi takaisin työelämään, 8 prosenttia kuntoutui muuten eli kuntoutus itsessään onnistui, mutta henkilö jatkoi edelleen opiskelua tai jäi työttömäksi. Kuntoutujista 15 prosenttia siirtyi eläkkeelle ja 13 prosentilla päättymisessä oli jokin muu. Muu syy voi olla esim. se, että kuntoutus keskeytyi, henkilö tuli raskaaksi, siirtyi tapaturmavakuutuksen piiriin tai kuoli.

Vuonna 2012 osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 354 henkilö eli 47 prosenttia eläkkeelle siirtyneistä. Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneistä noin puolta voidaan pitää

onnistuneina kuntoutusohjelmina, koska useissa tapauksissa kuntoutusohjelman tavoitteena on ollut nimenomaan osatyökyvyttömyyseläke.

Kuvioissa 9–11 on tarkasteltu, miten kuntoutuksen välitön tulos näkyi työelämästä ja kuntoutustuelta tulleilla ja mikä oli iän ja sukupuolen merkitys.

Kuntoutustausta

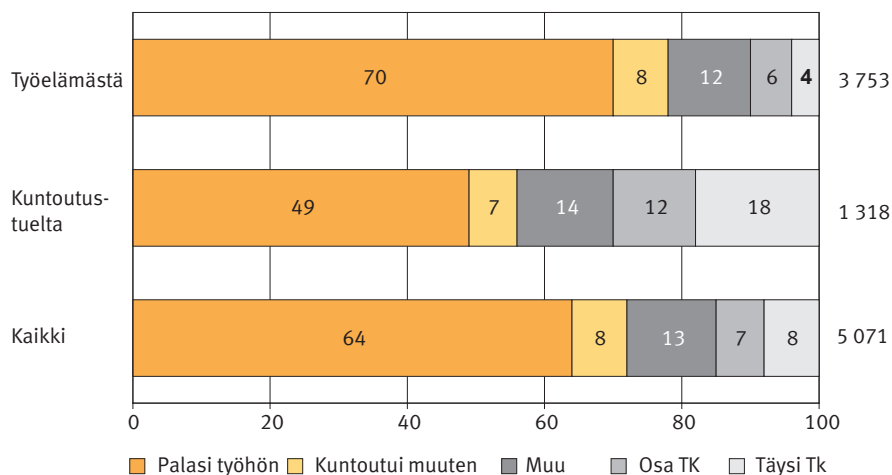
Valtaosa, 74 prosenttia vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneistä oli kuntoutukseen hakeutuneensa joko työelämässä tai työttöminä. Näistä henkilöistä 70 prosenttia palasi takaisin töihin, 8 prosenttia kuntoutui muuten, 10 prosenttia siirtyi eläkkeelle. Eläkkeelle siirtyneistä 58 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Kuntoutuksensa päättäneistä 12 prosentilla oli jokin muu syy kuntoutuksen keskeyttämiseen (kuvio 9).

Vastaavasti eläketaustaisista, lähinnä kuntoutustuelta, 49 prosenttia palasi työelämään, 7 prosenttia kuntoutui muuten ja 30 prosenttia siirtyi eläkkeelle. Eläkkeelle siirtyneistä 39 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Kuntoutujista 14 prosentilla kuntoutus päättyi muusta syystä.

Kuviossa 9 tarkasteltiin, miten kuntoutus onnistui työ- ja eläketaustaisilla. Kuviossa eivät ole mukana ne kuntoutujat, joille 'tehtiin vain selvitys' ja kuntoutus päättyi tähän.

Kuvio 9.

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneet kuntoutustaustan mukaan)*

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' tapauksia.

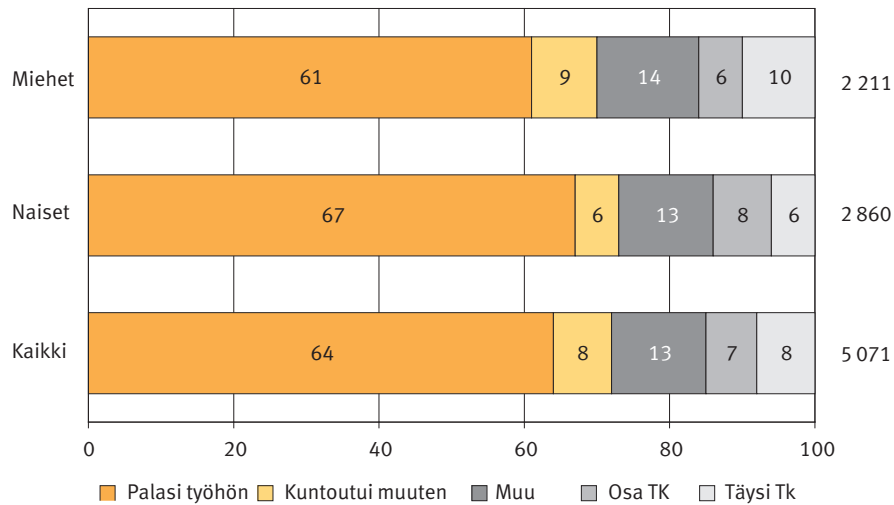
Sukupuoli

Kuviossa 10 on tarkasteltu kuntoutuksensa päättäneitä sukupuolen mukaan. Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneistä 56 prosenttia oli naisia. Naisten työelämään sijoittuminen onnistui kuntoutustaustasta riippumatta jonkin verran miehiä paremmin. Naisista 67 prosenttia siirtyi takaisin työelämään ja miehistä 61 prosenttia. Naisista lähes joka seitsemäs siirtyi kuntoutuksen jälkeen eläkkeelle ja miehistä joka kuudes. Miehillä kuntoutus päättyi naisia useammin täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Eläkkeelle siirtyneistä naisista yli puolet (53 prosenttia) siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle ja miehistä 39 prosenttia.

Kuvio 10.

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneet sukupuolen mukaan)*

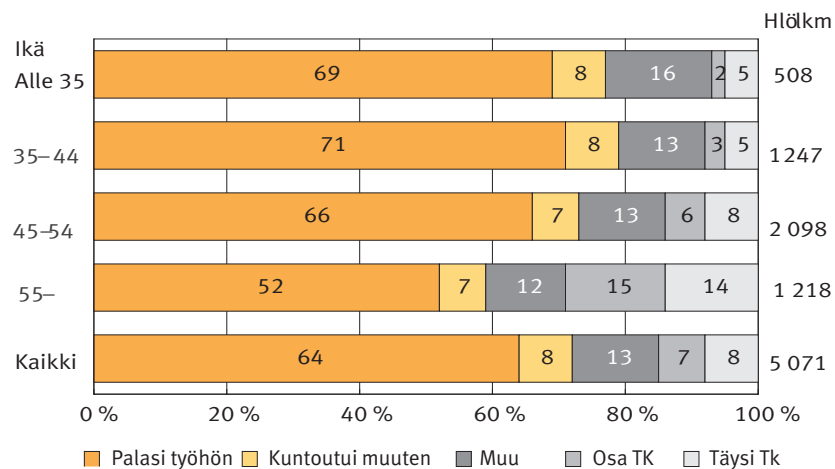
*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' tapauksia.

Ikä

Kuviossa 11 tarkastellaan kuntoutuksen tuloksellisuutta iän näkökulmasta. Vuonna 2012 kuntoutusohjelmansa päättäneet olivat iältään keskimäärin 48-vuotiaita. Naisten keski-ikä oli 49-vuotta ja miesten 47-vuotta. Parhaiten työelämään näyttivät sijoittuvan 35–44 -vuotiaat. Heistä yli 70 prosenttia palasi takaisin töihin. Osatyökyvyttömyyseläkkeiden ja täysien työkyvyttömyyseläkkeiden käyttö painottui 55-vuotta täyttäneisiin. Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet olivat iältään keskimäärin 53-vuotiaita ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet 51-vuotiaita.

Kuvio 11.

Vuonna 2012 kuntoutuksen päättäneet iän mukaan)*

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' tapauksia.

5.3 Kuntoutuksen hinta

Työeläkekuntoutuksen tavoitteena on myöhentää eläkkeelle siirtymistä ja näin saada aikaan kustannussäästöä eläkemenoissa. Vähimmäistavoitteena on, että kuntoutuksen kustannukset jäisivät pienemmiksi kuin vastaavat eläkemenot.

Eläketurvakeskuksen tilastojen perusteella onnistuneen kuntoutuksen keskimääräinen kokonaiskustannus vuonna 2012 oli 20 800 euroa (kuviot 12–13). Luku on saatu laskemalla yhteen kaikkien vuonna 2012 päättyneiden ohjelmien kokonaiskustannukset ja jakamalla se onnistuneiden ohjelmien lukumäärällä. Kokonaiskustannuksiin sisältyvät näin ollen myös ”tehtiin vain selvitys” ja muiden keskeytyneiden ohjelmien kustannukset. Onnistuneina ohjelmina pidetään tapauksia, jossa henkilö palaa työelämään tai kuntoutus itsessään onnistui, mutta henkilö jatkaa opiskelua tai ei työllisty heti. Luku kuvaa siis sitä, miten paljon onnistunut ohjelma maksaa, kun kustannuksiin lasketaan mukaan ’epäonnistuneiden-’ sekä ’vain selvitys-ohjelmien kustannukset. Kaikkien päättyneiden kuntoutusohjelmien keskimääräinen kustannus oli 15 000 euroa.

Kun vuonna 2012 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräinen laskennallinen vuosikustannus oli noin 12 400 euroa ja onnistuneen kuntoutuksen 20 800 euroa, maksaa kuntoutus itsensä takaisin reilusti alle kahdessa vuodessa, edellyttäen, ettei henkilö tänä aikana jää eläkkeelle.

Taulukossa 13 on tarkasteltu vuodesta 2003 lähtien onnistuneiden kuntoutusten hintaa suhteessa työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräisiin kustannuksiin vuositasolla.

Taulukko 13.

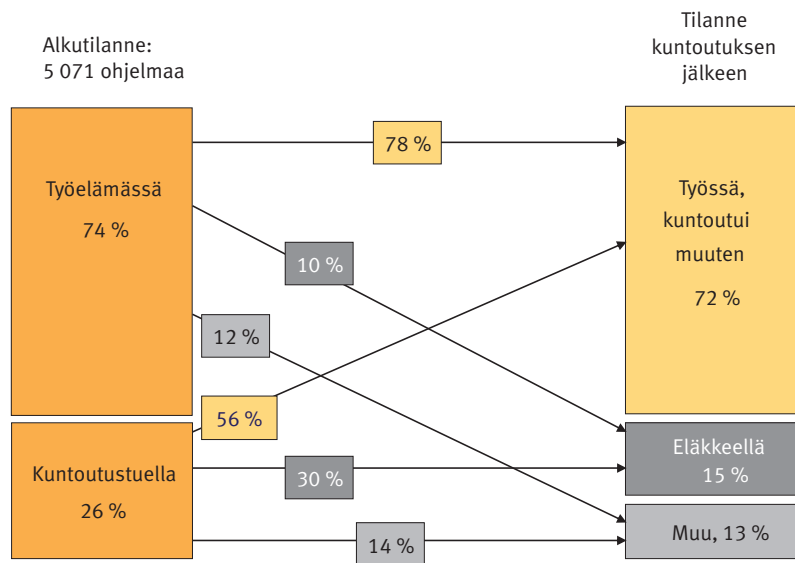
Onnistuneen kuntoutuksen hinta vuosina 2003–2012

Vuosi	Onnistuneen kuntoutuksen keskimääräinen hinta	Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräiset kustannukset/vuosi	Kuntoutus/Työkyvyttömyyseläke
2003	19 440	9 700	2,0
2004	18 000	10 000	1,8
2005	17 000	10 000	1,7
2006	16 500	10 400	1,6
2007	16 400	10 600	1,5
2008	16 400	10 400	1,6
2009	17 200	11 100	1,6
2010	19 000	11 600	1,6
2011	19 400	12 100	1,6
2012	20 800	12 400	1,7

Vuonna 2012 onnistuneen kuntoutuksen hinta oli 20 800 euroa. Kuntoutuskustannukset nousivat edellisvuodesta 7 prosenttia ja laskennallinen työkyvyttömyyseläkekustannus 2,5 prosenttia, joten eläkevertailun suhdeluku nousi hieman.

Kuvio 12.

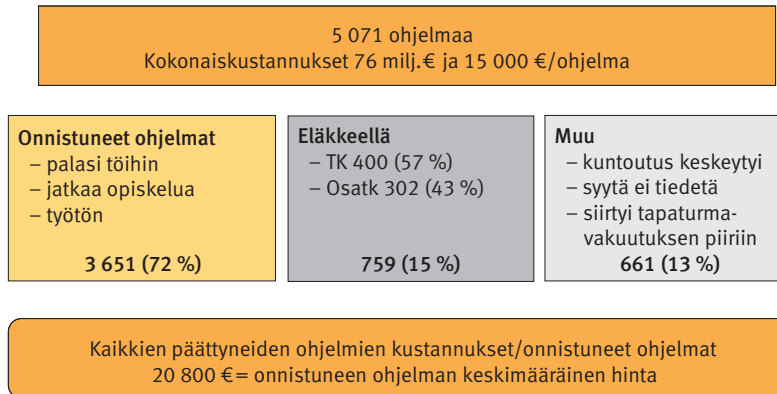
Vuonna 2012 päätyneet kuntoutusohjelmat*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksien lukumääriä, mutta ovat mukana kokonaiskustannuksissa.

Kuvio 13.

Vuonna 2012 päätyneiden kuntoutusohjelmien hinta*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksien lukumääriä, mutta ovat mukana kokonaiskustannuksissa.

Vuonna 2012 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden laskennallinen eläkekulu oli keskimäärin 12 400 €/vuosi.

Kuntoutuksen hinta palvelulajeittain

Työpaikalla tapahtuvat työkokeilut ja työhön valmennukset ovat työeläkekuntoutuksen yleisimpiä toimenpiteitä. Vuonna 2012 kuntoutus päättyi 2 388 henkilöltä, joilla työpaikkakuntoutus oli pääasiallinen kuntoutuksen muoto. Koska toimeentulokorvausta maksetaan työpaikkakuntoutuksen aikana vähintään kolmen kuukauden ajalta, maksoi työpaikalla tapahtuva kuntoutus kaikkine palvelu- ja toimeentulokorvauksineen keskimäärin 8 600 euroa/henkilö. Vastaavasti 1 085 henkilöltä päättyi sellaisia kuntoutusohjelmia, joissa koulutus oli varsinainen kuntoutuksen muoto. Koulutuksen kesto saattaa vaihdella muutaman kuukau-

den kurssituksesta aina pidempikestoiseen, jopa nelivuotiseen koulutukseen. Koulutuksen aikana toimeentulokorvausta voidaan maksaa useamman vuoden ajan. Päättäneiden koulutusohjelmien kokonaiskustannukset olivat keskimäärin 37 900 euroa/henkilö. Kaikki päättäneet kuntoutusohjelmat toimenpiteineen maksoivat keskimäärin 17 600 euroa/henkilö (taulukko 14).

Takaisin työelämään sijoittuvan työpaikkakuntoutujan kuntoutus maksoi keskimäärin 9 400 euroa/henkilö ja koulutusta saaneen 41 600 euroa/henkilö.

Taulukko 14.

Päättäneen kuntoutuksen hinta pääasiallisen kuntoutustoimenpiteen mukaan

Kuntoutustoimenpide	Kuntoutustoimenpiteen keskimääräinen hinta sisältäen palvelu- ja toimeentulokorvauksen
Tutkimus	9 900
Työpaikkakuntoutus	8 600
Koulutus	37 900
Muu kuntoutus	8 800
Kaikki	17 600

Taulukossa pääasiallinen kuntoutusmuoto on työpaikkakuntoutus, jos henkilön kuntoutusohjelmaan kuului esimerkiksi tutkimusta ja työkoekilua. Jos henkilö oli saanut työpaikkakuntoutusta ja koulutusta sekä muuta kuntoutusta, katsottiin hänen koulutusta saaneeksi.

5.4 Vuonna 2008 kuntoutuksensa päättäneiden seuranta

Työeläkekuntoutus on tuloksellista, jos työssä pysytään riittävän pitkään. Eläketurvakeskuksen rekisteritietojen avulla voidaan vuosittain seurata kuntoutujan työ-/eläketilannetta. Seurannassa tarkastellaan tietynä vuonna kuntoutuksensa päättäneiden tilannetta heti kuntoutuksen päätyttyä ja miten tilanne muuttuu kolmen vuoden aikana, ollaanko edelleen työelämässä vai siirrytty eläkkeelle.

Tausta

Vuonna 2008 kuntoutus päättyi 3 992 henkilöltä. Näistä yli 70 prosenttia oli kuntoutuksen jälkeen työelämässä joko kokopäiväisesti tai työssäkäyvinä eläkeläisinä. Kuntoutujista joka seitsemäs oli eläkkeellä joko osatyökyvyttömyys- tai täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä. Muun eläkkeen osuus oli parin prosentin luokkaa. Joka seitsemäs kuntoutuja oli joko työttömänä tai jatkoi opiskelua kuntoutuksen jälkeen. Kolmen vuoden seurannassa työelämässä olevien joukko aleni vajaan 10 prosenttiyksikköä ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus kasvoi 5 prosenttiyksiköllä (kuvio 14).

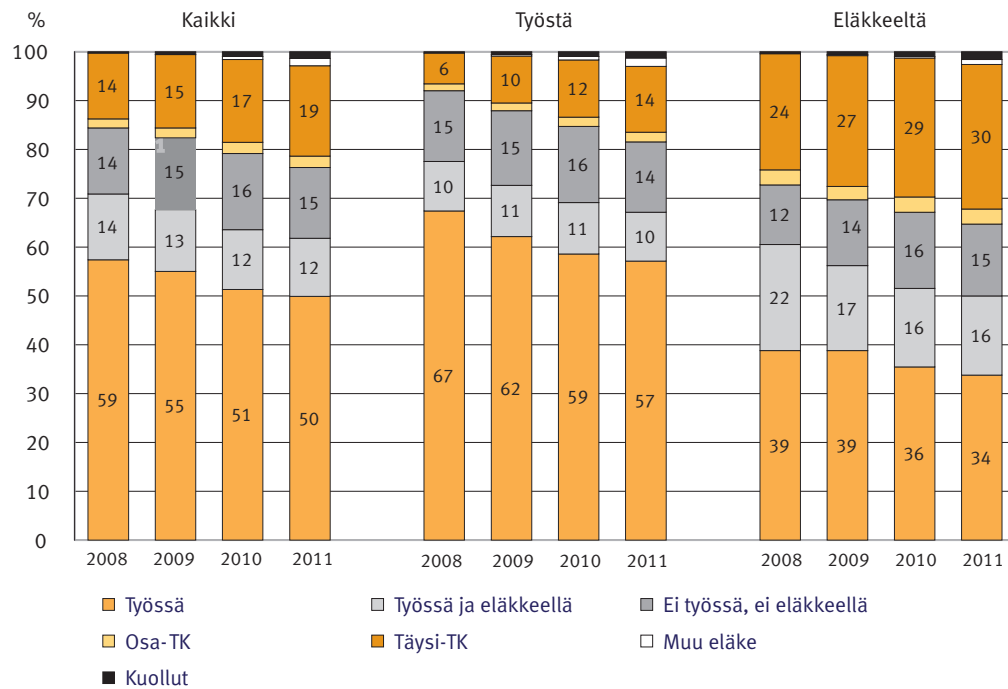
Kuntoutustaustan merkitys näkyy myös kuntoutuksen tuloksessa. Kuntoutuksensa päättäneistä 2 751 (69 prosenttia) oli työelämässä ja 1 241 (31 prosenttia) eläkkeellä aloittaessaan kuntoutuksen. Kuntoutuksen päättyessä työelämästä tulleista lähes 70 prosenttia oli työssä, eläkkeen rinnalla töitä teki 10 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 6 prosenttia. Kolmen vuoden aikana työssä olevien osuus väheni 10 prosenttiyksikköä. Työssäkäyvien eläkeläisten osuus sen sijaan pysyi samana, 10 prosentissa. Ei työssä, ei eläkkeel-

lä olevien joukossa ei tapahtunut suuria muutoksia. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden joukko kasvoi 14 prosenttiin.

Vastaavasti eläketaustaisista 39 prosenttia oli työssä heti kuntoutuksen päättyessä ja eläkkeen rinnalla töitä teki 22 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 24 prosenttia. Kolmen vuoden aikana eläketaustaisten kokopäiväisesti - ja eläkkeen rinnalla työskennelleiden työssäkäynti laski 5-6 prosenttiyksikköä. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus kasvoi 30 prosenttiin.

Kuvio 14.

Vuonna 2008 kuntoutuksensa päättäneiden työssä pysyvyys taustan mukaan

Ikä

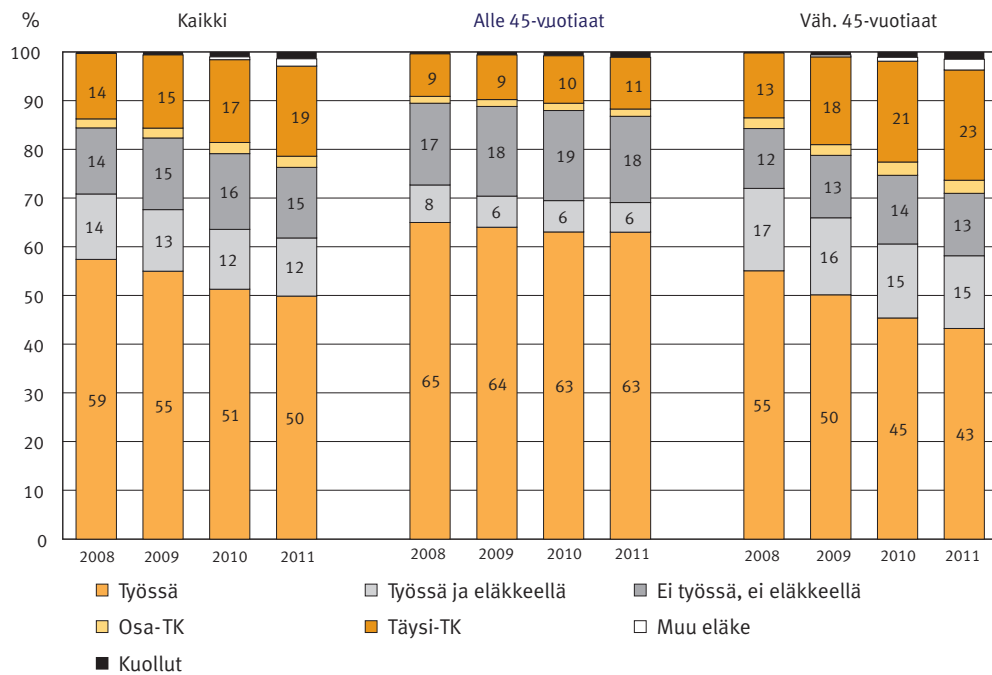
Vuonna 2008 kuntoutuksensa päättäneistä 1 364 (34 prosenttia) oli alle 45-vuotiaita ja vähintään 45-vuotta täyttäneitä 2 628 (66 prosenttia). Kuviossa 15 on tarkasteltu työssä olon pysyvyyttä iän suhteen.

Kuntoutuksen päättyessä alle 45-vuotiaista 65 prosenttia oli työssä, eläkkeen rinnalla töitä teki 6 prosenttia, työttömänä tai opiskelijana oli 17 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeellä 9 prosenttia. Alle 45-vuotiaiden työssä pysyvyys oli vakaata, kolmen seurantavuoden aikana työssä olevien osuus laski vain nelisen prosenttiyksikköä.

Vastaavasti vähintään 45-vuotta täyttäneistä 55 prosenttia oli työssä, eläkkeen rinnalla töitä teki 17 prosenttia, työttöminä tai opiskelijoina oli 12 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeellä 13 prosenttia. Seurannan aikana työssä olevien osuus laski 12 prosenttiyksikköä ja työssä käyvien eläkeläisten muutamien prosentin. Työttömien ja opiskelijoiden joukko pysyi lähes samana. Täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden joukko kasvoi 10 prosenttiyksikköä.

Kuvio 15.

Vuonna 2008 kuntoutuksensa päättäneiden työssä pysyvyys iän suhteen.

6 Yhteenveto vuoden 2012 työeläkekuntoutuksesta

Tilastojen mukaan vuonna 2012 työeläkekuntoutujien lukumäärä kasvoi edellisvuosia vähemmän, vain muutaman prosentin. Kuntoutuskustannuksissa kasvuvauhti oli aikaisempien vuosien tasoa. Kuntoutuksen lopputuloskin näyttää vakiintuneen. Kuntoutujista 64 prosenttia palasi työelämään ja 8 prosenttia työkyvyttömyyseläkkeelle, mikä on täysin sama tilanne kuin edellisvuonna. Päättäneiden kuntoutusohjelmien kustannukset puolestaan kasvoivat edellisvuodesta 20 prosenttia. Kuntoutuksen taloudellista kannattavuutta arvioitaessa kuntoutus maksoi itsensä takaisin reilusti alle kahdessa vuodessa.

Suurin osa 11 138: sta kuntoutujasta (74 prosenttia) tuli työelämästä ja yksityiseltä sektorilta. Kuntoutujista 53 prosenttia oli naisia ja kuntoutujan keski-ikä oli 46 vuotta. Yli puolella kuntoutujista oli diagnoosina jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Työelämässä jatkamiseen tähtäävistä kuntoutustoimenpiteistä työpaikkakuntoutus oli käytetyin keino.

Vuonna 2012 työeläkekuntoutukseen käytettiin 93 milj. euroa. Kuntoutujalle maksettiin toimeentulokorvausta keskimäärin 2 196 € kuukaudessa.

Edellisiin vuosiin verrattu eläkkeelle siirtyneistä yhä useampi siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Vuonna 2012 kaikista eläkkeelle siirtyneistä kuntoutujista 47 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Osaa näistä voidaan pitää onnistuneena, sillä useissa tapauksissa kuntoutusohjelman nimenomaisena tavoitteena oli osatyökyvyttömyyseläke.

Kuntoutustaustan merkitys näkyi myös kuntoutuksen lopputuloksessa ja osatyökyvyttömyyseläkkeissä. Työelämästä kuntoutukseen tulleista lähes 70 prosenttia palasi työelämään.

ja eläkkeelle siirtyneistä 58 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Vastaavasti eläketaustaisista kuntoutujista 49 prosenttia palasi takaisin työelämään ja eläkkeelle siirtyneistä 39 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle.

Työeläkekuntoutuksen taloudellinen tuloksellisuus näkyy kuntoutuksensa päättäneiden seurannassa työn ja eläkkeen suhteen. Vuonna 2008 kuntoutuksensa päättäneiden työssäolo oli varsin vakiintunutta. Kolmen vuoden aikana työelämässä olevien joukko aleni vajaan 10 prosenttiyksikköä. Eläketaustaiset siirtyivät työssä olevia useammin työkyvyttömyyseläkkeelle, mutta tekivät enemmän eläkkeen rinnalla töitä.

TAULUKOIDEN KUVAUS JA KÄYTETYT KÄSITTEET

Kuvaus:

Kuntoutuspäätökset (taulukko 1)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla annettuja kuntoutuspäätöksiä, myöntöjä ja hylkäyksiä kuntoutustaustan, iän ja sukupuolen mukaan.

Taulukon tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Kuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset (taulukko 2)

Taulukko kuvaa tilastojaksossa aikana kuntoutuspalveluja saaneita henkilöitä, toteutuneita kuntoutuspalvelukuluja palvelulajeittain. Taulukossa on lisäksi tietoa kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneista ja -kustannuksista. Toimeentulokorvauksella tarkoitetaan kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa, harkinnanvaraista kuntoutusavustusta tai kuntoutuskorotusta.

Taulukon tiedot perustuvat sekä laitoksilta suoraan kerättäviin tietoihin että Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Päättäneet kuntoutuspalveluohjelmat ja niistä kuntoutusohjelman aikana muodostuneet kokonaiskustannukset kuntoutuspalvelulajeittain ja loppustatuksen mukaan luokiteltuna (taulukko 3)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla päättäneitä kuntoutusohjelmia, muodostuneita kustannuksia henkilön koko kuntoutusprosessin ajalta sekä kuntoutuksen välitöntä tulosta, mihin kuntoutusohjelma päättyi.

Taulukon tiedot perustuvat sekä laitoksilta suoraan kerättäviin tietoihin että Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Kuntoutusajan toimeentulokorvaus (taulukot 4–7)

Taulukoissa kuvataan kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneita, toimeentulokorvausta iän, sukupuolen, sektorin ja sairausryhmän mukaan.

Taulukkojen tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Käsitteet:

Kuntoutustausta

Kuntoutustaustalla tarkoitetaan sitä kuntoutujan elämäntilannetta, mikä hänellä oli hakiesaan kuntoutusta eli saiko henkilö eläkettä vai ei. Eläkkeellä oleva kuntoutuja saa lähinnä kuntoutustukea, mutta periaatteessa muukin eläke on mahdollinen. Ei- eläkkeellä oleva kuntoutuja on joko työssä tai työttömänä. Pitkäaikaistyöttömät ja työttömyyseläkkeellä olevat eivät kuitenkaan kuulu työeläkekuntoutuksen piiriin.

Toimeentulokorvaus

Kuntoutujalle maksetaan kuntoutuksenajalta toimeentulokorvauksena joko kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa, harkinnanvaraista kuntoutusavustusta, kuntoutustukea tai kuntoutuskorotusta. Käsitteiden tarkempi sisältö löytyy sivulta 11.

Palvelukulut

Palvelukulut ovat eläkelaitokselle varsinaisesta kuntoutustoiminnasta aiheutuneita kuluja. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi erilaiset selvitykset, koulutuskulut, elinkeinotuet tai apuvälineet.

Loppustatus

Loppustatuksella tarkoitetaan sitä tilannetta, mihin kuntoutusohjelma johti. Taulukoissa käytettyjä loppustatuksia ovat:

- palasi työhön
- kuntoutui muuten eli henkilö jatkaa opiskelua kuntoutuksen jälkeen tai jäi työttömäksi
- osatyökyvyttömyyseläke
- työkyvyttömyyseläke
- tehtiin vain selvitys; henkilölle tehtiin vain toimeksianto, selvitys kuntoutussuunnitelman laatimista varten ja itse kuntoutus päättyi tähän
- muu; esimerkiksi kuntoutus jäi kesken, henkilö on kuollut, henkilö on siirtynyt tapaturma tai liikennevakuutuksen piiriin tai päättymissyytä ei tiedetä.
- työssä ja eläkkeellä; henkilö tekee eläkkeen rinnalla töitä. Eläke voi olla osatyökyvyttömyyseläke, täysi työkyvyttömyyseläke tai jokin muu eläke
- työssä; henkilö on pelkästään työssä ei eläkkeellä
- ei työssä, ei eläkkeellä; henkilö on työtön tai opiskelee
- osaTK, Täysi TK; henkilö on pelkästään osatyökyvyttömyys- tai täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä, ei työssä
- muu eläke; esim. vanhuuseläke

Taulukoissa käytetyt symbolit:

Toimeentulokorvaus: kuntoutusraha, osakuntoutusraha, harkinnanvarainen kuntoutusavustus tai kuntoutuskorotus

- ei ilmoitettavaa
- · tietoa ei julkaista tapausten vähäisyyden takia

1. Vuoden 2011 aikana annetut kuntoutuspäätökset

Päätökset vuonna 2011					
	Myöntö	Myöntö %	Hylkäys	Hylkäys %	Kaikki
Kaikki					
Työelämästä					
–34	738	69,4	325	30,6	1 063
35–44	1 368	77,2	404	22,8	1 772
45–54	2 004	81,9	443	18,1	2 447
55–64	947	87,4	136	12,6	1 083
Yhteensä	5 057	79,5	1 308	20,5	6 365
Kuntoutustuelta					
–34	204	82,9	42	17,1	246
35–44	470	89,2	57	10,8	527
45–54	895	91,1	87	8,9	982
55–64	439	89,0	54	11,0	493
Yhteensä	2 008	89,3	240	10,7	2 248
Kaikki yhteensä	7 065	82,0	1 548	18,0	8 613
Miehet					
Työelämästä					
–34	356	72,7	134	27,3	490
35–44	638	80,1	159	19,9	797
45–54	889	83,5	176	16,5	1 065
55–64	365	84,9	65	15,1	430
Yhteensä	2 248	80,8	534	19,2	2 782
Kuntoutustuelta					
–34	93	83,0	19	17,0	112
35–44	225	91,1	22	8,9	247
45–54	426	93,2	31	6,8	457
55–64	166	86,5	26	13,5	192
Yhteensä	910	90,3	98	9,7	1 008
Miehet yhteensä	3 158	82,2	632	17,8	3 790
Naiset					
Työelämästä					
–34	382	66,7	191	33,3	573
35–44	730	74,9	245	25,1	975
45–54	1 115	80,7	267	19,3	1 382
55–64	582	89,1	71	10,9	653
Yhteensä	2 809	78,4	774	21,6	3 583
Kuntoutustuelta					
–34	111	82,8	23	17,2	134
35–44	245	87,5	35	12,5	280
45–54	469	89,3	56	10,7	525
55–64	273	90,7	28	9,3	301
Yhteensä	1 098	88,5	142	11,5	1 240
Naiset yhteensä	3 907	81,3	916	18,7	4 823

2. Vuoden 2012 aikana työeläkekuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Kaikki						
Työelämästä						
–34	1 003	1 492 860	1 061	12 079 434	1 211	13 572 294
35–44	2 068	3 092 164	2 109	24 269 605	2 456	27 361 769
45–54	2 529	3 538 471	2 598	24 612 778	3 168	28 151 249
55–64	1 004	976 322	1 143	8 289 239	1 399	9 265 561
Yhteensä	6 604	9 099 817	6 911	69 251 056	8 234	78 350 873
Kuntoutustuelta						
–34	242	401 365	234	1 523 545	285	1 924 910
35–44	638	895 949	578	3 522 041	742	4 417 990
45–54	1 101	1 512 292	982	5 093 083	1 302	6 605 409
55–64	464	440 240	463	1 468 289	575	1 908 529
Yhteensä	2 445	3 249 846	2 257	11 606 959	2 904	14 856 838
Kaikki yhteensä	9 049	12 349 663	9 168	80 858 014	11 138	93 207 711
Miehet						
Työelämästä						
–34	537	906 012	552	7 400 515	625	8 306 527
35–44	1 015	1 729 384	1 018	14 018 213	1 196	15 747 597
45–54	1 204	1 919 459	1 175	13 823 216	1 468	15 742 675
55–64	471	580 890	471	4 287 432	602	4 868 322
Yhteensä	3 227	5 135 745	3 216	39 529 376	3 891	44 665 121
Kuntoutustuelta						
–34	134	258 435	128	954 359	156	1 212 794
35–44	320	491 825	279	2 160 245	362	2 652 070
45–54	570	1 004 148	472	3 194 322	643	4 198 470
55–64	214	292 350	191	686 568	248	978 918
Yhteensä	1 238	2 046 758	1 070	6 995 494	1 409	9 042 252
Miehet yhteensä	4 465	7 182 503	4 286	46 524 869	5 300	53 707 372
Naiset						
Työelämästä						
–34	466	586 848	509	4 678 919	586	5 265 767
35–44	1 053	1 362 780	1 091	10 251 392	1 260	11 614 172
45–54	1 325	1 619 011	1 423	10 789 562	1 700	12 408 573
55–64	533	395 432	672	4 001 807	797	4 397 239
Yhteensä	3 377	3 964 072	3 695	29 721 680	4 343	33 685 752
Kuntoutustuelta						
–34	108	142 930	106	569 186	129	712 116
35–44	318	404 124	299	1 361 796	380	1 765 920
45–54	531	508 144	510	1 898 762	659	2 406 940
55–64	250	147 890	272	781 721	327	929 611
Yhteensä	1 207	1 203 088	1 187	4 611 465	1 495	5 814 586
Naiset yhteensä	4 584	5 167 160	4 882	34 333 145	5 838	39 500 338

2.1 Vuoden 2012 aikana kuntoutuspalveluja saaneet ja kuntoutuspalvelukulut

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hlö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€		
Kaikki										
Työelämästä										
–34	198	354 976	386	111 675	607	877 378	78	148 830	1 003	1 492 860
35–44	531	953 569	898	321 175	1 131	1 534 435	142	282 986	2 068	3 092 164
45–54	833	1 367 813	1 330	378 649	1 010	1 420 340	171	371 669	2 529	3 538 471
55–64	285	471 452	723	170 837	163	206 246	66	127 787	1 004	976 322
Yhteensä	1 847	3 147 810	3 337	982 336	2 911	4 038 399	457	931 272	6 604	9 099 817
Kuntoutustuelta										
–34	89	161 976	106	41 275	114	175 204	10	22 910	242	401 365
35–44	238	370 751	311	112 721	250	324 199	38	88 277	638	895 949
45–54	454	718 170	582	203 305	312	445 848	80	144 969	1 101	1 512 292
55–64	173	244 398	332	94 633	49	74 398	17	26 811	464	440 240
Yhteensä	954	1 495 295	1 331	451 934	725	1 019 649	145	282 967	2 445	3 249 846
Kaikki yhteensä	2 801	4 643 105	4 668	1 434 270	3 636	5 058 048	602	1 214 239	9 049	12 349 663
Miehet										
Työelämästä										
–34	113	211 964	181	66 598	350	542 335	46	85 115	537	906 012
35–44	292	556 791	435	187 438	548	840 288	80	144 867	1 015	1 729 384
45–54	435	679 014	584	205 755	498	810 158	106	224 533	1 204	1 919 459
55–64	143	259 751	322	99 165	94	133 191	40	88 784	471	580 890
Yhteensä	983	1 707 519	1 522	558 956	1 490	2 325 971	272	543 299	3 227	5 135 745
Kuntoutustuelta										
–34	53	114 356	54	34 568	70	100 455	5	9 055	134	258 435
35–44	131	213 677	147	71 033	127	165 643	23	41 471	320	491 825
45–54	265	458 923	270	133 569	188	327 555	48	84 100	570	1 004 148
55–64	99	147 925	146	72 923	30	57 744	9	13 758	214	292 350
Yhteensä	548	934 882	617	312 094	415	651 398	85	148 385	1 238	2 046 758
Miehet yhteensä	1 531	2 642 400	2 139	871 050	1 905	2 977 369	357	691 684	4 465	7 182 503
Naiset										
Työelämästä										
–34	85	143 013	205	45 077	257	335 043	32	63 715	466	586 848
35–44	239	396 778	463	133 737	583	694 146	62	138 119	1 053	1 362 780
45–54	398	688 799	746	172 894	512	610 182	65	147 136	1 325	1 619 011
55–64	142	211 702	401	71 672	69	73 055	26	39 003	533	395 432
Yhteensä	864	1 440 292	1 815	423 380	1 421	1 712 427	185	387 973	3 377	3 964 072
Kuntoutustuelta										
–34	36	47 620	52	6 707	44	74 749	5	13 854	108	142 930
35–44	107	157 074	164	41 688	123	158 556	15	46 806	318	404 124
45–54	189	259 246	312	69 736	124	118 293	32	60 869	531	508 144
55–64	74	96 474	186	21 710	19	16 654	8	13 053	250	147 890
Yhteensä	406	560 413	714	139 840	310	368 252	60	134 582	1 207	1 203 088
Naiset yhteensä	1 270	2 000 705	2 529	563 220	1 731	2 080 679	245	522 555	4 584	5 167 160

3a. Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä						
– palasi töihin						
–34	240	386 226	287	6 289 097	296	6 675 323
35–44	599	1 275 399	706	16 930 248	730	18 205 647
45–54	855	1 406 163	1 016	19 075 838	1 081	20 482 001
55–64	365	404 586	471	5 879 776	509	6 284 362
Yhteensä	2 059	3 472 374	2 480	48 174 959	2 616	51 647 333
– kuntoutui muuten						
–34	29	55 452	30	465 809	32	521 261
35–44	69	126 781	77	1 322 196	75	1 448 977
45–54	113	267 824	115	1 839 310	120	2 107 134
55–64	60	100 207	61	712 548	68	812 755
Yhteensä	271	550 264	283	4 339 863	295	4 890 127
– myönnetty eläke						
–34	15	32 095	15	129 372	15	161 467
35–44	35	39 959	39	320 937	39	360 896
45–54	115	138 406	117	1 211 700	131	1 350 106
55–64	150	85 714	156	1 352 206	185	1 437 920
Yhteensä	315	296 174	327	3 014 214	370	3 310 388
– tehtiin vain selvitys						
–34	18	25 874	11	97 694	19	123 568
35–44	54	43 437	27	144 763	60	188 200
45–54	99	90 012	52	388 278	102	478 290
55–64	55	42 380	21	110 791	58	153 171
Yhteensä	226	201 704	111	741 526	239	943 230
– muu						
–34	49	64 691	51	706 039	67	770 730
35–44	95	143 604	89	1 262 875	124	1 406 479
45–54	116	176 562	118	1 623 593	178	1 800 155
55–64	62	43 611	63	429 915	103	473 526
Yhteensä	322	428 467	321	4 022 422	472	4 450 889
Kuntoutustuolta						
– palasi töihin						
–34	47	121 754	56	769 828	55	891 582
35–44	135	284 466	156	2 415 703	157	2 700 169
45–54	254	361 971	297	3 452 752	309	3 814 723
55–64	105	71 697	119	728 116	130	799 813
Yhteensä	541	839 887	628	7 366 400	651	8 206 287
– kuntoutui muuten						
–34	8	31 627	9	57 847	9	89 474
35–44	24	35 968	24	283 933	24	319 901
45–54	32	59 800	34	397 867	35	457 667
55–64	20	34 759	19	188 633	21	223 392
Yhteensä	84	162 153	86	928 280	89	1 090 433
– myönnetty eläke						
–34	15	39 646	15	82 202	18	121 848
35–44	52	61 382	49	226 955	58	288 337
45–54	120	223 498	128	839 646	156	1 063 144
55–64	126	120 209	125	515 712	157	635 921
Yhteensä	313	444 733	317	1 664 515	389	2 109 248
– tehtiin vain selvitys						
–34	10	4 605	7	14 520	10	19 125
35–44	35	35 268	20	36 854	37	72 122
45–54	65	58 576	41	158 516	70	217 092
55–64	44	30 552	17	34 029	44	64 581
Yhteensä	154	129 000	85	243 919	161	372 919
– muu						
–34	13	17 665	13	86 972	16	104 637
35–44	31	41 306	30	293 465	40	334 771
45–54	66	101 302	61	474 204	88	575 506
55–64	26	15 600	23	91 080	45	106 680
Yhteensä	136	175 872	127	945 721	189	1 121 593
Kaikki yhteensä	4 314	6 700 628	4 655	69 366 239	5 358	76 066 867

3a.1 Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		HLö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä – palasi töihin										
–34	44	93 940	148	41 015	105	221 620	17	29 651	240	386 226
35–44	128	305 772	382	160 603	267	724 330	40	84 694	599	1 275 399
45–54	172	410 081	547	166 947	279	632 679	70	196 456	855	1 406 163
55–64	62	147 442	298	89 449	66	114 443	18	53 251	365	404 586
Yhteensä	406	957 235	1 375	458 014	717	1 693 072	145	364 053	2 059	3 472 374
– kuntoutui muuten										
–34	8	19 781	18	11 266	10	21 547	2	..	29	55 452
35–44	31	79 401	51	12 734	15	31 387	3	3 259	69	126 781
45–54	75	196 082	81	23 642	31	40 328	3	7 771	113	267 824
55–64	31	64 573	49	14 955	8	13 703	2	..	60	100 207
Yhteensä	145	359 837	199	62 598	64	106 965	10	20 864	271	550 264
– myönnetty eläke										
–34	2	..	13	8 435	3	4 284	-	..	15	32 095
35–44	9	20 632	30	7 828	3	7 575	2	..	35	39 959
45–54	36	98 557	93	19 953	11	14 193	5	5 703	115	138 406
55–64	25	43 567	123	31 213	4	6 558	3	4 376	150	85 714
Yhteensä	72	182 133	259	67 429	21	32 610	10	14 002	315	296 174
– tehtiin vain selvitys										
–34	13	23 677	4	672	1	..	1	..	18	25 874
35–44	33	33 867	4	1 414	3	933	4	7 223	54	43 437
45–54	79	76 790	14	9 766	2	..	2	..	99	90 012
55–64	42	39 772	3	997	-	..	2	..	55	42 380
Yhteensä	167	174 106	25	12 848	6	3 430	9	11 320	226	201 704
– muu										
–34	9	17 178	25	6 475	15	35 543	5	5 495	49	64 691
35–44	33	58 786	47	19 332	30	49 354	12	16 131	95	143 604
45–54	46	77 693	71	17 879	23	67 237	8	13 753	116	176 562
55–64	13	26 457	49	13 881	3	1 388	1	..	62	43 611
Yhteensä	101	180 114	192	57 566	71	153 522	26	37 265	322	428 467
Kuntoutustuelta – palasi töihin										
–34	16	43 169	33	15 260	22	61 541	2	..	47	121 754
35–44	39	93 042	95	45 398	42	107 265	10	38 761	135	284 466
45–54	53	121 373	188	84 732	66	140 239	15	15 627	254	361 971
55–64	11	15 773	92	24 110	15	20 898	6	10 916	105	71 697
Yhteensä	119	273 357	408	169 499	145	329 943	33	67 088	541	839 887
– kuntoutui muuten										
–34	7	25 931	7	4 131	-	..	1	..	8	31 627
35–44	9	17 300	14	4 971	11	10 464	1	..	24	35 968
45–54	14	34 190	24	8 791	9	15 112	2	..	32	59 800
55–64	9	22 824	16	4 457	4	3 029	3	4 448	20	34 759
Yhteensä	39	100 245	61	22 350	24	28 604	7	10 953	84	162 153
– myönnetty eläke										
–34	6	6 973	11	2 022	2	..	1	..	15	39 646
35–44	22	39 481	41	15 341	4	3 665	3	2 895	52	61 382
45–54	56	139 654	84	35 771	13	29 205	6	18 868	120	223 498
55–64	42	89 120	105	24 031	9	6 612	1	..	126	120 209
Yhteensä	126	275 227	241	77 165	28	69 632	11	22 709	313	444 733
– tehtiin vain selvitys										
–34	9	4 605	1	..	-	..	-	..	10	4 605
35–44	29	34 737	-	..	2	..	-	..	35	35 268
45–54	54	50 893	11	3 415	3	1 281	2	..	65	58 576
55–64	38	30 090	2	..	-	..	-	..	44	30 552
Yhteensä	130	120 324	14	3 877	5	1 811	2	..	154	129 000
– muu										
–34	3	5 754	8	1 413	4	5 211	2	..	13	17 665
35–44	12	21 252	19	5 939	6	10 550	2	..	31	41 306
45–54	22	51 985	42	9 643	14	23 483	8	16 190	66	101 302
55–64	5	5 554	18	5 714	-	..	2	..	26	15 600
Yhteensä	42	84 544	87	22 709	24	39 244	14	29 375	136	175 872
Kaikki yhteensä	1 320	2 707 124	2 813	954 054	1 085	2 458 833	267	580 617	4 314	6 700 628

3b. Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, miehet

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä – palasi töihin						
–34	108	218 201	123	3 739 556	125	3 957 757
35–44	276	766 611	317	9 879 201	323	10 645 812
45–54	376	797 129	424	10 571 856	455	11 368 985
55–64	147	277 979	175	3 142 773	192	3 420 752
Yhteensä	907	2 059 920	1 039	27 333 385	1 095	29 393 305
– kuntoutui muuten						
–34	16	33 805	16	176 871	17	210 676
35–44	48	82 379	50	999 003	51	1 081 382
45–54	60	150 041	59	998 067	63	1 148 108
55–64	23	32 472	22	287 016	25	319 488
Yhteensä	147	298 696	147	2 460 957	156	2 759 653
– myönnetty eläke						
–34	6	26 997	6	52 549	6	79 546
35–44	20	27 823	20	207 341	22	235 164
45–54	47	47 752	45	483 882	53	531 634
55–64	69	48 960	72	707 560	85	756 520
Yhteensä	142	151 531	143	1 451 332	166	1 602 863
– tehtiin vain selvitys						
–34	8	14 705	4	48 269	8	62 974
35–44	29	29 333	11	65 593	32	94 926
45–54	50	48 840	18	166 775	53	215 615
55–64	23	27 417	7	43 886	23	71 303
Yhteensä	110	120 296	40	324 523	116	444 819
– muu						
–34	19	40 545	19	345 546	25	386 091
35–44	46	89 990	40	764 364	63	854 354
45–54	53	105 366	52	875 266	83	980 632
55–64	30	27 030	29	211 722	51	238 752
Yhteensä	148	262 932	140	2 196 897	222	2 459 829
Kuntoutustuella – palasi töihin						
–34	23	76 839	27	524 303	26	601 142
35–44	52	108 771	59	1 188 637	60	1 297 408
45–54	101	245 569	118	1 787 616	123	2 033 185
55–64	43	57 930	43	332 447	48	390 377
Yhteensä	219	489 109	247	3 833 002	257	4 322 111
– kuntoutui muuten						
–34	5	23 998	6	22 236	6	46 234
35–44	11	16 784	11	159 112	11	175 896
45–54	17	30 969	18	211 318	19	242 287
55–64	8	18 394	9	71 474	9	89 868
Yhteensä	41	90 145	44	464 140	45	554 285
– myönnetty eläke						
–34	6	3 980	5	16 849	8	20 829
35–44	27	32 385	23	122 604	29	154 989
45–54	70	154 100	66	511 535	84	665 635
55–64	48	58 167	45	204 261	65	262 428
Yhteensä	151	248 632	139	855 248	186	1 103 880
– tehtiin vain selvitys						
–34	5	2 130	2	..	5	4 199
35–44	15	12 642	7	14 700	16	27 342
45–54	28	42 965	8	50 235	30	93 200
55–64	20	15 860	4	7 289	20	23 149
Yhteensä	68	73 597	21	74 294	71	147 891
– muu						
–34	8	12 505	7	59 850	9	72 355
35–44	15	27 376	15	192 657	19	220 033
45–54	26	61 904	23	264 340	39	326 244
55–64	10	6 584	8	24 057	17	30 641
Yhteensä	59	108 369	53	540 905	84	649 274
Miehet yhteensä	1 940	3 903 228	1 960	38 410 042	2 342	42 313 270

3b.1 Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, miehet

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hlö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€		
Työelämästä										
– palasi töihin										
–34	24	56 641	58	24 719	62	124 196	8	12 645	108	218 201
35–44	75	203 519	168	78 233	146	440 039	20	44 821	276	766 611
45–54	90	216 041	227	95 284	141	348 861	43	136 943	376	797 129
55–64	42	101 231	114	55 704	42	75 797	12	45 247	147	277 979
Yhteensä	231	577 431	567	253 939	391	988 894	83	239 655	907	2 059 920
– kuntoutui muuten										
–34	5	13 539	12	10 440	4	6 968	2	..	16	33 805
35–44	23	58 964	36	9 713	9	13 292	1	..	48	82 379
45–54	44	108 426	40	13 805	20	24 427	1	..	60	150 041
55–64	12	19 592	20	10 044	2	..	-	..	23	32 472
Yhteensä	84	200 521	108	44 001	35	47 523	4	6 651	147	298 696
– myönnetty eläke										
–34	1	..	5	6 260	1	..	-	..	6	26 997
35–44	5	13 738	18	6 427	2	..	1	..	20	27 823
45–54	18	41 504	35	5 156	2	..	1	..	47	47 752
55–64	15	24 653	55	13 775	3	6 156	3	4 376	69	48 960
Yhteensä	39	97 085	113	31 618	8	15 885	5	6 944	142	151 531
– tehtiin vain selvitys										
–34	6	13 180	2	..	1	..	1	..	8	14 705
35–44	18	26 300	3	292	2	..	1	..	29	29 333
45–54	37	38 186	7	7 848	1	..	1	..	50	48 840
55–64	19	26 193	2	..	-	..	1	..	23	27 417
Yhteensä	80	103 859	14	8 799	4	2 746	4	4 892	110	120 296
– muu										
–34	3	7 577	7	2 698	7	29 512	2	..	19	40 545
35–44	21	37 913	17	10 776	17	33 606	7	7 694	46	89 990
45–54	25	50 873	30	9 922	10	39 637	3	4 934	53	105 366
55–64	6	15 192	25	11 013	1	..	-	..	30	27 030
Yhteensä	55	111 555	79	34 410	35	103 579	12	13 387	148	262 932
Kuntoutustuelta										
– palasi töihin										
–34	8	29 431	16	12 335	14	33 322	1	..	23	76 839
35–44	20	48 693	36	30 871	13	17 933	5	11 274	52	108 771
45–54	34	88 218	82	58 269	36	90 887	6	8 196	101	245 569
55–64	8	11 370	37	19 371	12	19 724	4	7 465	43	57 930
Yhteensä	70	177 712	171	120 847	75	161 866	16	28 685	219	489 109
– kuntoutui muuten										
–34	4	20 706	4	1 727	-	..	1	..	5	23 998
35–44	4	7 854	7	1 980	6	6 950	-	..	11	16 784
45–54	6	20 436	15	4 863	3	4 601	1	..	17	30 969
55–64	4	12 508	7	2 380	1	..	2	..	8	18 394
Yhteensä	18	61 503	33	10 949	10	11 610	4	6 082	41	90 145
– myönnetty eläke										
–34	2	..	5	1 117	-	..	-	..	6	3 980
35–44	14	20 930	19	8 548	2	..	1	..	27	32 385
45–54	38	91 380	47	24 842	7	20 114	4	17 764	70	154 100
55–64	22	40 191	37	15 914	5	2 062	-	..	48	58 167
Yhteensä	76	155 365	108	50 421	14	24 490	5	18 357	151	248 632
– tehtiin vain selvitys										
–34	4	2 130	1	..	-	..	-	..	5	2 130
35–44	10	12 112	-	..	2	..	-	..	15	12 642
45–54	25	36 773	3	1 923	3	1 281	2	..	28	42 965
55–64	17	15 629	1	..	-	..	-	..	20	15 860
Yhteensä	56	66 644	5	2 154	5	1 811	2	..	68	73 597
– muu										
–34	2	..	3	547	3	4 603	1	..	8	12 505
35–44	6	14 110	8	4 096	4	6 920	1	..	15	27 376
45–54	15	37 752	13	6 139	10	12 544	3	5 470	26	61 904
55–64	3	161	8	4 637	-	..	1	..	10	6 584
Yhteensä	26	57 261	32	15 420	17	24 067	6	11 622	59	108 369
Miehet yhteensä	721	1 608 937	1 212	572 557	582	1 382 472	141	339 263	1 940	3 903 228

3c. Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, naiset

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä – palasi töihin						
–34	132	168 025	164	2 549 541	171	2 717 566
35–44	323	508 788	389	7 051 047	407	7 559 835
45–54	479	609 034	592	8 503 982	626	9 113 016
55–64	218	126 607	296	2 737 004	317	2 863 611
Yhteensä	1 152	1 412 454	1 441	20 841 574	1 521	22 254 028
– kuntoutui muuten						
–34	13	21 648	14	288 938	15	310 586
35–44	21	44 402	27	323 192	24	367 594
45–54	53	117 783	56	841 243	57	959 026
55–64	37	67 736	39	425 532	43	493 268
Yhteensä	124	251 568	136	1 878 906	139	2 130 474
– myönnetty eläke						
–34	9	5 098	9	76 822	9	81 920
35–44	15	12 136	19	113 595	17	125 731
45–54	68	90 654	72	727 819	78	818 473
55–64	81	36 754	84	644 646	100	681 400
Yhteensä	173	144 642	184	1 562 883	204	1 707 525
– tehtiin vain selvitys						
–34	10	11 168	7	49 425	11	60 593
35–44	25	14 104	16	79 170	28	93 274
45–54	49	41 172	34	221 503	49	262 675
55–64	32	14 963	14	66 905	35	81 868
Yhteensä	116	81 408	71	417 003	123	498 411
– muu						
–34	30	24 145	32	360 493	42	384 638
35–44	49	53 614	49	498 511	61	552 125
45–54	63	71 196	66	748 328	95	819 524
55–64	32	16 581	34	218 192	52	234 773
Yhteensä	174	165 536	181	1 825 524	250	1 991 060
Kuntoutustuelta – palasi töihin						
–34	24	44 915	29	245 526	29	290 441
35–44	83	175 694	97	1 227 066	97	1 402 760
45–54	153	116 402	179	1 665 136	186	1 781 538
55–64	62	13 766	76	395 670	82	409 436
Yhteensä	322	350 778	381	3 533 398	394	3 884 176
– kuntoutui muuten						
–34	3	7 629	3	35 611	3	43 240
35–44	13	19 184	13	124 822	13	144 006
45–54	15	28 831	16	186 549	16	215 380
55–64	12	16 364	10	117 159	12	133 523
Yhteensä	43	72 008	42	464 140	44	536 148
– myönnetty eläke						
–34	9	35 665	10	65 353	10	101 018
35–44	25	28 997	26	104 351	29	133 348
45–54	50	69 398	62	328 112	72	397 510
55–64	78	62 041	80	311 451	92	373 492
Yhteensä	162	196 101	178	809 267	203	1 005 368
– tehtiin vain selvitys						
–34	5	2 475	5	12 451	5	14 926
35–44	20	22 625	13	22 154	21	44 779
45–54	37	15 611	33	108 280	40	123 891
55–64	24	14 691	13	26 739	24	41 430
Yhteensä	86	55 403	64	169 624	90	225 027
– muu						
–34	5	5 160	6	27 121	7	32 281
35–44	16	13 929	15	100 808	21	114 737
45–54	40	39 397	38	209 864	49	249 261
55–64	16	9 016	15	67 023	28	76 039
Yhteensä	77	67 503	74	404 816	105	472 319
Naiset yhteensä	2 374	2 797 400	2 695	30 956 197	3 016	33 753 597

3c.1 Vuoden 2012 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, naiset

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hlö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€		€
Työelämästä – palasi töihin										
–34	20	37 299	90	16 296	43	97 423	9	17 006	132	168 025
35–44	53	102 253	214	82 370	121	284 291	20	39 874	323	508 788
45–54	82	194 040	320	71 663	138	283 818	27	59 513	479	609 034
55–64	20	46 211	184	33 745	24	38 646	6	8 004	218	126 607
Yhteensä	175	379 803	808	204 075	326	704 178	62	124 397	1 152	1 412 454
– kuntoutui muuten										
–34	3	6 242	6	827	6	14 579	-	..	13	21 648
35–44	8	20 437	15	3 022	6	18 095	2	..	21	44 402
45–54	31	87 656	41	9 837	11	15 901	2	..	53	117 783
55–64	19	44 982	29	4 911	6	10 866	2	..	37	67 736
Yhteensä	61	159 316	91	18 597	29	59 441	6	14 214	124	251 568
– myönnetty eläke										
–34	1	..	8	2 175	2	..	-	..	9	5 098
35–44	4	6 894	12	1 401	1	..	1	..	15	12 136
45–54	18	57 053	58	14 797	9	13 589	4	5 215	68	90 654
55–64	10	18 914	68	17 438	1	..	-	..	81	36 754
Yhteensä	33	85 049	146	35 811	13	16 725	5	7 058	173	144 642
– tehtiin vain selvitys										
–34	7	10 497	2	..	-	..	-	..	10	11 168
35–44	15	7 567	1	..	1	..	3	4 993	25	14 104
45–54	42	38 604	7	1 917	1	..	1	..	49	41 172
55–64	23	13 580	1	..	-	..	1	..	32	14 963
Yhteensä	87	70 247	11	4 049	2	..	5	6 428	116	81 408
– muu										
–34	6	9 602	18	3 776	8	6 031	3	4 736	30	24 145
35–44	12	20 873	30	8 556	13	15 748	5	8 437	49	53 614
45–54	21	26 820	41	7 956	13	27 601	5	8 819	63	71 196
55–64	7	11 264	24	2 867	2	..	1	..	32	16 581
Yhteensä	46	68 559	113	23 156	36	49 943	14	23 878	174	165 536
Kuntoutustuelta – palasi töihin										
–34	8	13 738	17	2 925	8	28 219	1	..	24	44 915
35–44	19	44 349	59	14 526	29	89 332	5	27 487	83	175 694
45–54	19	33 155	106	26 463	30	49 352	9	7 431	153	116 402
55–64	3	4 403	55	4 739	3	1 174	2	..	62	13 766
Yhteensä	49	95 646	237	48 653	70	168 077	17	38 403	322	350 778
– kuntoutui muuten										
–34	3	5 225	3	2 404	-	..	-	..	3	7 629
35–44	5	9 446	7	2 991	5	3 514	1	..	13	19 184
45–54	8	13 755	9	3 928	6	10 510	1	..	15	28 831
55–64	5	10 316	9	2 078	3	2 970	1	..	12	16 364
Yhteensä	21	38 742	28	11 401	14	16 994	3	4 871	43	72 008
– myönnetty eläke										
–34	4	4 110	6	906	2	..	1	..	9	35 665
35–44	8	18 551	22	6 793	2	..	2	..	25	28 997
45–54	18	48 273	37	10 928	6	9 092	2	..	50	69 398
55–64	20	48 928	68	8 117	4	4 550	1	..	78	62 041
Yhteensä	50	119 863	133	26 744	14	45 142	6	4 352	162	196 101
– tehtiin vain selvitys										
–34	5	2 475	-	..	-	..	-	..	5	2 475
35–44	19	22 625	-	..	-	..	-	..	20	22 625
45–54	29	14 119	8	1 492	-	..	-	..	37	15 611
55–64	21	14 460	1	..	-	..	-	..	24	14 691
Yhteensä	74	53 680	9	1 723	-	..	-	..	86	55 403
– muu										
–34	1	..	5	866	1	..	1	..	5	5 160
35–44	6	7 141	11	1 843	2	..	1	..	16	13 929
45–54	7	14 233	29	3 504	4	10 939	5	10 721	40	39 397
55–64	2	..	10	1 076	-	..	1	..	16	9 016
Yhteensä	16	27 283	55	7 289	7	15 178	8	17 753	77	67 503
Naiset yhteensä	599	1 098 187	1 601	381 498	503	1 076 361	126	241 354	2 374	2 797 400

4. Vuoden 2012 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sektoreittain

	Lukumäärä			Keskimääräinen toimeentulokorvaus, €/kk		
	Kaikki	Miehet	Naiset	Kaikki	Miehet	Naiset
Kaikki						
Työelämästä						
–34	1 061	552	509	2 348	2 520	2 162
35–44	2 109	1 018	1 091	2 417	2 790	2 068
45–54	2 598	1 175	1 423	2 444	2 799	2 151
55–64	1 143	471	672	2 610	3 111	2 259
Yhteensä	6 911	3 216	3 695	2 448	2 794	2 148
Kuntoutustuelta						
–34	234	128	106	1 513	1 688	1 303
35–44	578	279	299	1 410	1 643	1 193
45–54	982	472	510	1 467	1 747	1 208
55–64	463	191	272	1 307	1 474	1 189
Yhteensä	2 257	1 070	1 187	1 424	1 664	1 208
Kaikki yhteensä	9 168	4 286	4 882	2 196	2 512	1 919
Yksityinen sektori						
Työelämästä						
–34	920	533	387	2 371	2 522	2 163
35–44	1 772	967	805	2 473	2 799	2 082
45–54	2 053	1 090	963	2 514	2 800	2 190
55–64	855	437	418	2 767	3 148	2 369
Yhteensä	5 600	3 027	2 573	2 516	2 801	2 181
Kuntoutustuelta						
–34	208	125	83	1 506	1 695	1 221
35–44	479	259	220	1 395	1 642	1 105
45–54	767	442	325	1 463	1 729	1 101
55–64	330	170	160	1 270	1 414	1 117
Yhteensä	1 784	996	788	1 414	1 648	1 118
Yksityinen yhteensä	7 384	4 023	3 361	2 250	2 516	1 932
Julkinen sektori						
Työelämästä						
–34	148	21	127	2 096	2 240	2 072
35–44	373	63	310	1 915	2 120	1 873
45–54	608	112	496	1 953	2 111	1 917
55–64	314	43	271	1 968	2 088	1 949
Yhteensä	1 443	239	1 204	1 961	2 121	1 929
Kuntoutustuelta						
–34	54	11	43	758	379	855
35–44	224	67	157	657	497	724
45–54	448	134	314	711	452	822
55–64	239	58	181	777	707	800
Yhteensä	965	270	695	718	515	796
Julkinen yhteensä	2 408	509	1 899	1 463	1 269	1 515

5. Vuoden 2012 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sairausryhmittäin ja sektoreittain

	Lukumäärä			Keskimääräinen toimeentulokorvaus, €/kk		
	Kaikki	Miehet	Naiset	Kaikki	Miehet	Naiset
Kaikki						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	1 111	391	720	2 601	3 009	2 380
Verenkiertoelinten sairaudet	229	158	71	2 832	3 237	1 931
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	3 926	1 858	2 068	2 402	2 732	2 105
Muut sairaudet	1 645	809	836	2 402	2 745	2 070
Yhteensä	6 911	3 216	3 695	2 448	2 794	2 148
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	577	199	378	1 182	1 426	1 054
Verenkiertoelinten sairaudet	117	77	40	1 582	1 747	1 264
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	1 010	508	502	1 468	1 711	1 221
Muut sairaudet	553	286	267	1 565	1 724	1 396
Yhteensä	2 257	1 070	1 187	1 424	1 664	1 208
Kaikki yhteensä	9 168	4 286	4 882	2 196	2 512	1 919
Yksityinen sektori						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	806	343	463	2 745	3 048	2 520
Verenkiertoelinten sairaudet	187	144	43	2 957	3 225	2 061
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	3 266	1 779	1 487	2 458	2 737	2 124
Muut sairaudet	1 341	761	580	2 459	2 758	2 067
Yhteensä	5 600	3 027	2 573	2 516	2 801	2 181
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	420	172	248	1 123	1 361	958
Verenkiertoelinten sairaudet	97	70	27	1 513	1 599	1 292
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	820	482	338	1 472	1 713	1 129
Muut sairaudet	447	272	175	1 559	1 728	1 297
Yhteensä	1 784	996	788	1 414	1 648	1 118
Yksityinen yhteensä	7 384	4 023	3 361	2 250	2 516	1 932
Julkinen sektori						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	346	61	285	1 959	2 144	1 919
Verenkiertoelinten sairaudet	48	19	29	1 990	2 475	1 671
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	717	97	620	1 957	2 136	1 928
Muut sairaudet	332	62	270	1 970	1 967	1 970
Yhteensä	1 443	239	1 204	1 961	2 121	1 929
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	320	75	245	658	663	656
Verenkiertoelinten sairaudet	41	21	20	934	1 078	783
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	401	114	287	686	384	806
Muut sairaudet	203	60	143	831	382	1 019
Yhteensä	965	270	695	718	515	796
Julkinen yhteensä	2 408	509	1 899	1 463	1 269	1 515

6. Vuoden 2012 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset ikäryhmittäin ja sektoreittain

	Kuntoutusajan toimeentulokorvaus, 1 000€				
	Kaikki	–34	35–44	45–54	55–64
Kaikki					
Työelämästä	69 251	12 079	24 270	24 613	8 289
Kuntoutustuelta	11 607	1 524	3 522	5 093	1 468
Kaikki yhteensä	80 858	13 603	27 792	29 706	9 758
Miehet					
Työelämästä	39 529	7 401	14 018	13 823	4 287
Kuntoutustuelta	6 995	954	2 160	3 194	687
Miehet yhteensä	46 525	8 355	16 178	17 018	4 974
Naiset					
Työelämästä	29 722	4 679	10 251	10 790	4 002
Kuntoutustuelta	4 611	569	1 362	1 899	782
Naiset yhteensä	34 333	5 248	11 613	12 688	4 784
Yksityinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	59 264	10 748	21 157	20 622	6 737
Kuntoutustuelta	9 069	1 352	2 808	3 945	965
Kaikki yhteensä	68 332	12 099	23 965	24 566	7 702
Miehet					
Työelämästä	37 593	7 185	13 454	12 883	4 071
Kuntoutustuelta	6 235	933	1 903	2 855	544
Miehet yhteensä	43 828	8 118	15 357	15 738	4 614
Naiset					
Työelämästä	21 671	3 563	7 702	7 739	2 667
Kuntoutustuelta	2 834	419	905	1 089	421
Naiset yhteensä	24 505	3 981	8 607	8 828	3 088
Julkinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	9 988	1 332	3 113	3 991	1 552
Kuntoutustuelta	2 538	172	714	1 148	504
Kaikki yhteensä	12 526	1 504	3 827	5 140	2 055
Miehet					
Työelämästä	1 937	216	564	941	217
Kuntoutustuelta	761	21	257	339	143
Miehet yhteensä	2 697	237	821	1 280	360
Naiset					
Työelämästä	8 051	1 116	2 549	3 051	1 335
Kuntoutustuelta	1 777	151	457	809	361
Naiset yhteensä	9 828	1 267	3 006	3 860	1 696

7. Vuoden 2012 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset sairausryhmittäin ja sektoreittain

	Kuntoutusajan toimeentulokorvaus, 1 000€				
	Kaikki	Mielen- terveyden häiriöt	Veren- kierto- elinten sairaudet	Tuki- ja liikunta- elinten sairaudet	Muut sairaudet
Kaikki					
Työelämästä	69 172	8 646	2 060	41 276	17 190
Kuntoutustuelta	11 686	2 336	644	5 549	3 156
Kaikki yhteensä	80 858	10 982	2 705	46 825	20 346
Miehet					
Työelämästä	39 475	3 636	1 648	24 097	10 093
Kuntoutustuelta	7 050	1 091	488	3 496	1 975
Miehet yhteensä	46 525	4 727	2 137	27 593	12 068
Naiset					
Työelämästä	29 697	5 010	412	17 178	7 097
Kuntoutustuelta	4 636	1 245	156	2 054	1 181
Naiset yhteensä	34 333	6 255	568	19 232	8 278
Yksityinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	59 196	6 712	1 776	36 100	14 608
Kuntoutustuelta	9 136	1 531	519	4 509	2 577
Kaikki yhteensä	68 332	8 242	2 296	40 609	17 185
Miehet					
Työelämästä	37 539	3 163	1 488	23 282	9 606
Kuntoutustuelta	6 289	822	422	3 233	1 812
Miehet yhteensä	43 828	3 985	1 910	26 515	11 417
Naiset					
Työelämästä	21 657	3 549	288	12 818	5 003
Kuntoutustuelta	2 848	709	97	1 277	765
Naiset yhteensä	24 505	4 258	385	14 094	5 768
Julkinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	9 976	1 935	284	5 176	2 582
Kuntoutustuelta	2 550	805	125	1 040	579
Kaikki yhteensä	12 526	2 740	409	6 216	3 161
Miehet					
Työelämästä	1 936	473	160	815	487
Kuntoutustuelta	762	269	66	263	163
Miehet yhteensä	2 697	743	226	1 078	651
Naiset					
Työelämästä	8 040	1 461	124	4 361	2 095
Kuntoutustuelta	1 788	536	59	777	416
Naiset yhteensä	9 828	1 997	183	5 138	2 510

